ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [*VERICA TRSTENJAK*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 8. oktobrī [1]

Satura rādītājs

I — Atbilstošās tiesību normas . . . . . I - 2670

II — Prāvas priekšvēsture . . . . . I - 2673

A — *UMTS* licenču piešķiršana . . . . . I - 2673

B — Procedūra Komisijā un apstrīdētais lēmums . . . . . I - 2674

III — Process Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums . . . . . I - 2675

IV — Prasījumi procesā Tiesā . . . . . I - 2676

V — Apelācijas sūdzības iesniedzēju apelācijas sūdzība un lietas dalībnieku argumenti . . I - 2678

A — Par pirmo pamatu . . . . . I - 2678

B — Par otro pamatu . . . . . I - 2678

C — Par trešo pamatu . . . . . I - 2679

1) Par pirmo daļu . . . . . I - 2680

2) Par otro daļu . . . . . I - 2681

3) Par trešo daļu . . . . . I - 2681

D — Par ceturto pamatu . . . . . I - 2682

1) Par pirmo daļu . . . . . I - 2682

2) Par otro daļu . . . . . I - 2683

3) Par trešo daļu . . . . . I - 2684

VI — Juridiskais vērtējums . . . . . I - 2686

1 — Oriģinālvaloda — franču.

A — Par trešo un ceturto pamatu . . . . . I - 2686

1) 2001. gada 22. februāra vēstules saturs (trešā pamata trešā daļa) . . . . . I - 2687

2) Daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* un izņēmums, kas izriet no sistēmas uzbūves (ceturtā pamata pirmā daļa) . . . . . I - 2689

a) Izņēmuma, kas saistīts ar attiecīgās sistēmas raksturu un uzbūvi, piemērojamība un juridiskais pamats šajā lietā . . . . . I - 2690

b) Izņēmuma, kas pamatots ar Kopienu regulējuma raksturu un uzbūvi, piemērošana . . . . . I - 2692

c) Kopsavilkums . . . . . I - 2694

3) Prasījumu nenoteiktība (trešā pamata otrā daļa) . . . . . I - 2694

4) Selektīva priekšrocība laikā (ceturtā pamata otrā daļa) . . . . . I - 2696

a) Jēdziens "priekšrocība" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē . . . . . I - 2697

b) Arguments, kas pamatots ar izņēmumu, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves . . . . . I - 2699

i) Agrākas licenču piešķiršanas *Orange* un *SFR* nenovēršamība . . . . I - 2700

ii) Identisku nosacījumu, kas 2002. gada 3. decembrī piemēroti *Orange*, *SFR* un *Bouygues*, nenovēršamība . . . . . I - 2701

c) Kopsavilkums . . . . . I - 2704

5) Nediskriminācijas princips (ceturtā pamata trešā daļa) . . . . . I - 2704

6) Procesa vienotība (trešā pamata pirmā daļa) . . . . . I - 2707

7) Kopsavilkums . . . . . I - 2708

B — Par otro pamatu . . . . . I - 2708

C — Par pirmo pamatu . . . . . I - 2713

D — Kopsavilkums . . . . . I - 2715

VII — Par tiesāšanās izdevumiem . . . . . I - 2715

VIII — Secinājumi . . . . . I - 2715

1. Ar savu apelācijas sūdzību *Bouygues SA* un *Bouygues Télécom SA* (turpmāk tekstā — "apelācijas sūdzības iesniedzējas") lūdz Tiesu atcelt 2007. gada 4. jūlija spriedumu lietā T-475/04 *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija (Krājums, II-2097. lpp.; turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums") [2], ar kuru Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesa noraidīja to prasību atcelt Komisijas 2004. gada 20. jūlija lēmumu (Valsts atbalsts NN 42/2004 — Francija [3]; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kas attiecas uz izmaiņām ar atpakaļejošu spēku *Orange* un *SFR* maksā par *Universal Mobile Telecommunications System* [Universālā mobilo telesakaru sistēma] (turpmāk tekstā — "*UMTS*") licencēm.

I — Atbilstošās tiesību normas

2. EKL 87. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem, un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."

3. EKL 88. panta 3. punktā ir paredzēts:

"Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai laikus, lai Komisija varētu iesniegt savas piezīmes. Ja Komisija atzīst, ka, ievērojot 87. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar iekšējo tirgu, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu."

4. Radiofrekvenču spektra izmantošanu *UMTS* pakalpojumu sniegšanai aptver Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 10. aprīļa Direktīva 97/13/EK par vispārējo atļauju un individuālo licenču kopēju sistēmu telesakaru pakalpojumu jomā [4] un Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 14. decembra Lēmums Nr. 128/1999/EK par trešās paaudzes mobilo un bezvadu sakaru (*UMTS*) sistēmas koordinētu ieviešanu Kopienā [5].

2 — Krājums, II-2097. lpp.
3 — OV 2005, C 275, 3. lpp.
4 — OV L 117, 15. lpp.
5 — OV 1999, L 17, 1. lpp.

5. Direktīvas 97/13 3. panta 3. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, lai telesakaru pakalpojumus un/vai tīklus varētu sniegt vai nu bez atļaujas, vai nu ar vispārēju atļauju, kura vajadzības gadījumā tiek papildināta ar tiesībām un pienākumiem, sakarā ar kuriem ir individuāli jāizvērtē kandidāti un sakarā ar kuriem tiek izsniegta viena vai vairākas licences. Dalībvalstis individuālu licenci var izsniegt tikai tad, ja licences saņēmējs iegūst pieeju ierobežotiem materiāla vai cita veida resursiem vai arī tiek pakļauts īpašām saistībām vai bauda īpašas tiesības saskaņā ar III nodaļas tiesību normām."

6. Direktīvas 97/13 8. panta 4. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis objektīvi pamatotos gadījumos un samērīgi var grozīt individuālu licenču izdošanas nosacījumus. Šādi rīkojoties, dalībvalstis atbilstoši paziņo savu nodomu un dod iespēju ieinteresētajām personām paust savu viedokli par ierosinātajiem grozījumiem."

7. Direktīvas 97/13 9. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Ja dalībvalsts ir nolēmusi izdot individuālas licences:

— tā tās izdod, izmantojot atklātas, nediskriminējošas un pārskatāmas procedūras un šajā sakarā visiem pretendentiem nosakot vienādas procedūras, ja vien nav objektīva iemesla pret tiem izturēties dažādi [..]."

8. Direktīvas 97/13 10. panta 1., 3. un 4. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis var ierobežot individuālo licenču skaitu saistībā ar visām telesakaru pakalpojumu kategorijām un saistībā ar telesakaru infrastruktūras izveidošanu un/vai ekspluatāciju tikai tiktāl, ciktāl ir jānodrošina efektīva radiofrekvenču izmantošana vai uz laiku, kas nepieciešams, lai padarītu pieejamu to pietiekamu skaitu saskaņā ar Kopienu tiesībām.

[..]

3. Dalībvalstis izdod šādas individuālas licences, pamatojoties uz objektīviem, nediskriminējošiem, pārskatāmiem, samērīgiem un detalizētiem atlases kritērijiem. Visā atlases laikā tās atbilstoši ņem vērā vajadzību veicināt konkurenci un iespējami palielināt lietotāju ērtības. [..]

4. Ja dalībvalsts laikā, kad stājas spēkā šī direktīva, vai pēc tam pēc savas iniciatīvas vai kāda uzņēmuma lūguma konstatē, ka individuālo licenču skaitu var palielināt, tā to paziņo un izziņo uzaicinājumu pieteikties papildu licenču piešķiršanai."

9. Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktā ir noteikts:

"[..] ierobežotu resursu gadījumos dalībvalstis var atļaut valsts regulatīvajai iestādei iekasēt maksu, lai nodrošinātu minēto resursu optimālu izmantošanu. Minētā maksa ir nediskriminējoša un, to nosakot, it īpaši ņem vērā vajadzību izveidot jaunus pakalpojumus un veicināt konkurenci."

10. Lēmuma Nr. 128/1999 1. pantā ir paredzēts "veicināt saderīgu *UMTS* pakalpojumu un tīklu ātru un koordinētu ieviešanu Kopienā". Šī lēmuma 3. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai saskaņā ar Direktīvas 97/13/EK 1. pantu ļautu koordinēti un pakāpeniski ieviest savā teritorijā *UMTS* pakalpojumus, vēlākais, 2002. gada 1. janvārī."

11. Turpmāk tekstā iepriekš minētās Direktīvas 97/13 un Lēmuma Nr. 128/1999 tiesību normas tiks sauktas par "Kopienu regulējumu".

II — Prāvas priekšvēsture

A — *UMTS licenču piešķiršana*

12. Ar 2000. gada 28. jūlija lēmumu Francijas iestādes aicināja iesniegt pieteikumus četru *UMTS* licenču saņemšanai. Licences bija paredzētas izsniegt uz piecpadsmit gadiem. Maksai par vienu licenci bija jāsasniedz kopējā kumulatīvā summa EUR 4,95 miljardu apmērā. Četras licences bija jāpiešķir saskaņā ar "salīdzināmu" piedāvājumu procesu. Šī metode ļāva Francijas valsts iestādēm veikt izvēli to operatoru vidū, kuri bija pasludinājuši, ka ir gatavi maksāt EUR 4,95 miljardus, kas ir uzņēmušies vissvarīgākos pienākumus saistībā ar virkni tādu kritēriju kā tīkla izveidošanas plašums un ātrums, sniegto pakalpojumu kvalitāte un darbības ar mērķi saglabāt vidi.

13. Pieteikumu iesniegšanas termiņš bija 2001. gada 31. janvāris, savukārt atsaukt savus pieteikumus kandidāti varēja līdz 2001. gada 31. maijam. 2001. gada 31. janvārī bija iesniegti tikai divi pieteikumi, proti, *Société française du radiotéléphone — SFR* (turpmāk tekstā — "*SFR*") un sabiedrības *France Télécom mobiles* (kas dažus mēnešus vēlāk kļuva par sabiedrību *Orange France*; turpmāk tekstā — "*Orange*") pieteikums. Citi operatori atteicās iesniegt pieteikumus galvenokārt augstās maksas dēļ.

14. Tādējādi *Autorité de régulation des télécommunications* [Telesakaru regulēšanas iestāde] (turpmāk tekstā — "*ART*") 2001. gada 31. janvāra preses paziņojumā norādīja (tātad dienā, kad beidzās pieteikumu iesniegšanas termiņš), ka, lai veicinātu īstas konkurences attīstību, ko paredz gan Kopienas, gan Francijas dokumenti, ir jāizsludina otrā pieteikumu iesniegšanas kārta, lai sasniegtu mērķi piešķirt četras licences.

15. Ņemot vērā šo norādi, *Orange* un *SFR* vērsa ekonomikas un finanšu ministra un par rūpniecību atbildīgā valsts sekretāra uzmanību uz nepieciešamību, izlemjot turpmāko licenču piešķiršanas nosacījumus, ievērot vienlīdzības principus valsts maksājumu jomā un principu par efektīvu konkurenci starp operatoriem.

16. Divās vienādi formulētās vēstulēs, kas datētas ar 2001. gada 22. februāri, ekonomikas un finanšu ministrs un par rūpniecību atbildīgais valsts sekretārs *SFR* un *Orange* norādīja, ka valdība — tāpat kā tie — abus mērķus ievērot vienlīdzības principa ievērošanu valsts maksājumu jomā un principu par efektīvu konkurenci starp operatoriem uzskatīja par svarīgiem un ka otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas noteikumi nodrošinās taisnīgu attieksmi pret operatoriem, kuriem galu galā tiks piešķirta licence.

17. 2001. gada 31. maijā *ART* paziņoja, ka *Orange* un *SFR* ir akceptēti kā pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidāti. *ART* piedāvāja valdībai sākt otro pieteikumu iesniegšanas kārtu 2002. gada pirmā semestra vēlākā posmā, precizējot, ka šajā otrajā pieteikumu iesniegšanas kārtā būtu jāievēro nosacījumu, it īpaši finanšu nosacījumu, vienlīdzības princips starp visiem operatoriem.

18. 2001. gada 18. jūlijā divas pirmās licences tika piešķirtas *SFR* un *Orange*. Šīs divas licences tika piešķirtas saskaņā ar nosacījumiem, kas bija paredzēti pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā [6].

19. 2001. gada 14. decembrī tika sākta otrā pieteikumu iesniegšanas kārta. *ART* norādīja, ka tās nosacījumi izriet no tiem, kas bija izvirzīti pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, un ir tādi, kas it īpaši nodrošina operatoru vienlīdzības principu. *ART* arī ieteica grozīt pirmās pieteikuma iesniegšanas kārtas kandidātu licenču nosacījumus.

20. 2002. gada 16. maijā, kad beidzās termiņš otrajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, tikai *Bouygues Télécom* bija iesniegusi savu pieteikumu. 2002. gada 27. septembrī *ART* nolēma akceptēt *Bouygues Télécom* kandidatūru. Ceturtā *UMTS* licence netika piešķirta kandidātu neesamības dēļ.

21. Ar 2002. gada 3. decembra lēmumiem trešā *UMTS* licence tika piešķirta *Bouygues Télécom* un *Orange* un *SFR* nosacījumi tika pielāgoti *Bouygues Télécom* piešķirtās licences nosacījumiem (turpmāk tekstā — "apstrīdētais grozījums"). Tādēļ visas licences tika izsniegtas uz 20 gadiem un maksas pirmā daļa EUR 619 miljonu apmērā bija jāpārskaita, saņemot licenci, bet otrā daļa jāpārskaita katru gadu par frekvenču izmantošanu, maksu aprēķinot procentos no apgrozījuma, kas sasniegts, izmantojot minētās frekvences [7].

B — *Procedūra Komisijā un apstrīdētais lēmums*

22. 2002. gada 4. oktobrī Komisija saņēma no apelācijas sūdzības iesniedzējām sūdzību par apstrīdēto grozījumu. Savā sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvoja, ka apstrīdētais grozījums ir valsts atbalsts EKL 87. panta nozīmē. Šī sūdzība bija viena no vairākām sūdzībām, kuras apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniedza par Francijas pasākumiem saistībā ar *France Télécom*.

6 — Skat. šo secinājumu 12. punktu.

7 — Lai iepazītos ar citiem tehniska rakstura nosacījumu grozījumiem, skat. apstrīdētā lēmuma 17. punktu.

23. 2003. gada 31. janvārī Komisija uzsāka formālo izmeklēšanas procedūru [8] saistībā ar noteiktiem pasākumiem. Apstrīdētais pasākums nebija šo pasākumu starpā. 2003. gada 12. novembrī apelācijas sūdzības iesniedzējas aicināja Komisiju izteikt nostāju attiecībā uz sūdzību par apstrīdēto grozījumu. [2004. gada] 21. februārī apelācijas sūdzības iesniedzējas cēla prasību Pirmās instances tiesā, lai tā konstatētu Komisijas bezdarbību saistībā ar sūdzību. Ar 2005. gada 14. februāra rīkojumu [9] Pirmās instances tiesa noraidīja šo prasību kā nepieņemamu.

24. Apstrīdētajā lēmumā Komisija saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu nolēma neizvirzīt iebildumus par apstrīdēto grozījumu. Komisija pamatoja šo lēmumu ar apsvērumu, ka apstrīdētais grozījums nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

III — Process Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

25. 2004. gada 24. novembrī apelācijas sūdzības iesniedzējas Pirmās instances tiesā cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu. Francijas Republikai, *Orange* un *SFR* tika ļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

26. Lai pamatotu savu prasību, apelācijas sūdzības iesniedzējas it īpaši izvirzīja divus pamatus, kuros attiecīgi tika apgalvots, ka apstrīdētais grozījums esot valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē un ka, tā kā lietā bija nopietnas grūtības, Komisijai esot bijis jāuzsāk formālā izmeklēšana EKL 88. panta 2. punkta nozīmē.

27. Apstrīdētajā spriedumā Pirmās instances tiesa noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību.

28. Komisijas secinājumu par to, ka selektīva priekšrocība nepastāv, Pirmās instances tiesa apstiprināja, norādot uz šādu pamatojumu.

29. Pirmkārt, Pirmās instances tiesa izvērtēja, vai Francijas iestāžu pasākumi sniedza selektīvas priekšrocības *Orange* un *SFR* [10]. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa vispirms izvērtēja, vai Francijas daļējā atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*, radīja selektīvu priekšrocību [11]. Pirmās instances tiesa atbil-

8 — Process, kas paredzēts EKL 88. panta 2. punktā.
9 — Pirmās instances tiesas 2005. gada 14. februāra rīkojums lietā T-81/04 *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija.
10 — Pārsūdzētā sprieduma 95.–126. punkts.
11 — Pārsūdzētā sprieduma 106.–112. punkts.

dēja noraidoši, pamatojoties uz attiecīgo prasījumu nenoteiktību [12] un uz konstatāciju, ka daļēja atteikšanās bija nenovēršama sakarā ar sistēmas raksturu un uzbūvi [13].

30. Pēc tam Pirmās instances tiesa izvērtēja, vai licenču piešķiršana ar atpakaļejošu spēku *Orange* un *SFR* radīja selektīvu priekšrocību [14]. Pirmās instances tiesa atkal atbildēja noraidoši, pamatojoties uz to, ka *Orange* un *SFR* nebija konkurētspējas priekšrocību attiecībā pret *Bouygues Télécom* [15], un pamatojoties uz nepieciešamību izvairīties no diskriminācijas starp *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un *Bouygues Télécom*, no otras puses, jo šāda diskriminācija būtu bijusi Direktīvas 97/13 [16] pārkāpums.

31. Otrkārt, Pirmās instances tiesa izvērtēja apelācijas sūdzības iesniedzēju iebildumu, ka Francijas iestādes neesot ievērojušas nediskriminācijas principu [17]. Pirmās instances tiesa noraidīja šo iebildumu [18].

32. Saistībā ar procesuālo iebildumu, saskaņā ar kuru Komisijai esot bijusi jāuzsāk formālās izmeklēšanas stadija, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka lietā nebija nopietnas grūtības un ka tādēļ formālās izmeklēšanas stadija nebija nepieciešama [19].

IV — Prasījumi procesā Tiesā

33. Apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— pakārtoti nosūtīt lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai, lai tā lemtu no jauna, ņemot vērā juridiskos apsvērumus, ko paudusi Tiesa;

— piespriest Komisija atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

12 — Pārsūdzētā sprieduma 107. punkts.
13 — Pārsūdzētā sprieduma 108.–112. punkts.
14 — Pārsūdzētā sprieduma 113.–125. punkts.
15 — Pārsūdzētā sprieduma 115.–122. punkts.
16 — Pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punkts.
17 — Pārsūdzētā sprieduma 127.–154. punkts.
18 — Pārsūdzētā sprieduma 155. punkts.
19 — Pārsūdzētā sprieduma 86.–93. punkts, 126. un 155.–160. punkts.

34. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību daļēji kā nepieņemamu un daļēji kā nepamatotu;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus, kas radušies šajā instancē.

35. Francijas Republikas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

36. *Orange* prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību pilnībā;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus, kas radušies šajā instancē.

37. *SFR* prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību pilnībā;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

38. Pēc rakstveida procesa Tiesa 2008. gada 11. septembrī noturēja tiesas sēdi, kurā piedalījās apelācijas sūdzības iesniedzējas, Komisija, Francijas Republika, *Orange* un *SFR*. Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas, Komisija, Francijas Republika, *Orange* un *SFR* papildināja savus rakstveida apsvērumus.

V — Apelācijas sūdzības iesniedzēju apelācijas sūdzība un lietas dalībnieku argumenti

39. Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamato savu apelācijas sūdzību ar četriem pamatiem.

A — *Par pirmo pamatu*

40. Pirmajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu.

41. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Pirmās instances tiesa neesot pietiekami pamatojusi savu spriedumu saistībā ar izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves. Pirmās instances tiesa neesot izskaidrojusi, kāds bija sistēmas raksturs un uzbūve, jo tās veiktais sistēmas apraksts nebija pietiekami detalizēts un bija pretrunīgs. Saistībā ar cēloņsakarību Pirmās instances tiesa neesot izskaidrojusi, kāpēc sistēmas raksturs un uzbūve esot padarījusi, no vienas puses, par nenovēršamu atteikšanos no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* un, no otras puses, licenču piešķiršanu ar atpakaļejošu spēku šiem uzņēmumiem.

42. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu.

43. Pirmās instances tiesa esot pietiekami pamatojusi to, kas būtu sistēmas uzbūve, kā arī cēloņsakarību starp sistēmas uzbūvi un, no vienas puses, parādu atlaišanu un, no otras puses, licenču piešķiršanu ar atpakaļejošu spēku *Orange* un *SFR*.

B — *Par otro pamatu*

44. Otrajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot sajaukusi nopietnu grūtību pastāvēšanas vērtējumu ar apstrīdētā lēmuma pamatotības vērtējumu. Lai konstatētu, ka Komisijai nebija jāuzsāk formālās izmeklēšanas stadija, Pirmās instances tiesa katra lietas dalībnieka argumentu pamatotības izvērtēšanas beigās tikai formāli piebilda, ka šāda izmeklēšana neradīja nopietnas grūtības.

45. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka nopietnu grūtību pastāvēšanu apstiprina fakts, ka pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa saistībā ar vairākiem sarežģītiem jautājumiem esot aizvietojusi savu vērtējumu ar Komisijas veikto vērtējumu, daļēji noraidot apstrīdētajā lēmumā veikto analīzi.

46. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa neesot pieļāvusi kļūdu saistībā ar vērtējumu par nopietnajām grūtībām.

47. Komisija un Francijas valdība vispirms norāda, ka Pirmās instances tiesas izmantotā pieeja esot atbildusi kārtībai, kādā pašas apelācijas sūdzības iesniedzējas tika izklāstījušas pamatus tajā prasības pieteikumā par tiesību akta atcelšanu, kurš tika iesniegts Pirmās instances tiesā. Komisija no tā secina, ka arguments par apgalvoto metodes inversiju ir jānoraida kā nepieņemams.

49. Saistībā ar argumentiem, kas pamatoti uz vērtējuma aizvietošanu, Komisija vispirms norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā atsaucoties uz faktu jautājumiem un ka tādēļ tie nav pieņemami apelācijas tiesvedībā. Visbeidzot Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* uzskata, ka Pirmās instances tiesa neesot aizvietojusi Komisijas veikto vērtējumu ar savu vērtējumu. *SFR* un *Orange* uzskata, ka dažādie Pirmās instances tiesas veiktie vērtējumi esot vērsti tikai uz to, lai atbildētu uz argumentiem, kurus apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzījušas savās prasībās. Komisija uzskata, ka jebkurā gadījumā šāda aizvietošana neietekmētu nopietnu grūtību pastāvēšanu un sprieduma spēkā esamību.

C — *Par trešo pamatu*

48. Saistībā ar lietas būtību Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesas izmantotā pieeja neesot ne pretrunīga, ne arī rada sajukumu. Pirmās instances tiesa esot piemērojusi pastāvīgo judikatūru par to, ka nopietnu grūtību gadījumā lēmums varētu tikt atcelts tikai šī vienīgā iemesla dēļ, pat ja netiktu konstatēts, ka Komisijas veiktajos vērtējumos par lietas būtību ir pieļautas tiesību un faktu kļūdas. *Orange* un *SFR* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot nošķirusi procesuālās tiesības un apstrīdētā lēmuma pamatotību un ka Pirmās instances tiesa esot uzskatījusi, ka vērtējums par lietas būtību neatklāja nopietnas problēmas.

50. Trešajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdas faktu juridiskajā kvalificēšanā. Šim pamatam ir trīs daļas. Pirmā daļa ir vērsta pret juridisko kvalificēšanu, ko Pirmās instances tiesa veikusi saistībā ar *UMTS* licenču piešķiršanas procesa vienotību, otrajā daļā tiek apstrīdēta valsts atlaisto parādu nenoteiktības vērtējums un trešais pamats ir saistīts ar ministrijas 2001. gada 22. februāra vēstuli.

1) Par pirmo daļu

51. Trešā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā, uzskatot, ka divas secīgās pieteikumu iesniegšanas kārtas veidoja vienu un to pašu kārtu, ievērojot nediskriminācijas principu, un ka vienlīdzīga attieksme noteica, ka *Orange* un *SFR* maksa bija jāpielīdzina *Bouygues Télécom* maksai.

52. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Direktīvas 97/13 11. pants uzliek pienākumu argumentēt vienīgi saskaņā ar pieteikumu iesniegšanas materiālās organizēšanas kārtību. Šajā sakarā tās norāda uz atšķirībām starp divām pieteikumu iesniegšanas kārtām saistībā ar finanšu nosacījumiem attiecīgajā laikā un saistībā ar kandidātiem.

53. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* ierosina noraidīt šo daļu.

54. Komisija uzskata, ka divu pieteikuma iesniegšanas kārtu kvalificēšana par vienu procesu vai par diviem atsevišķiem procesiem neietekmētu secinājumu, ka trīs kandidāti bija līdzīgā situācijā licenču piešķiršanas brīdī. Pirmās instances tiesa esot pamatojusies uz faktiskās situācijas salīdzinājumu, kurā esot bijušas *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom*. Tādēļ šī daļa esot lieka un neietekmējot Pirmās instances tiesas pamatojumu. Turklāt Pirmās instances tiesa esot tikai pārņēmusi Francijas iestāžu konstatāciju. Komisija un *Orange* uzskata, ka šī faktu konstatācija nevarot tikt izvērtēta apelācijas tiesvedībā.

55. Komisija un Francijas valdība uzskata, ka divas pieteikumu iesniegšanas kārtas esot jāapskata kopumā, it īpaši sakarā ar otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas papildinošo raksturu un to, ka tā turpina pieteikumu iesniegšanas pirmo kārtu. Francijas valdība un *Orange* uzskata, ka Direktīvas 97/13 11. pants nepamato apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus.

56. *SFR* uzskata, ka Pirmās instances tiesa esot pamatoti konstatējusi vienlīdzīgu attieksmi, pamatojoties uz topošā *UMTS* tirgus situāciju un konstatējot, ka neviens operators nebija ienācis tirgū. Nobeigumā Komisija norāda, ka, organizējot jaunu procesu *ab initio*, tiem pašiem operatoriem būtu piešķirtas licences ar identiskiem nosacījumiem.

2) Par otro daļu

57. Trešā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa, kvalificējot Francijas prasījumus pret *Orange* un *SFR* kā nenoteiktus, esot pieļāvusi kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā.

58. Šajā sakarā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka, tā kā *Orange* un *SFR* licenču nosacījumi tika grozīti 2002. gada 3. decembrī, *Orange* un *SFR* vairs neesot bijis iespējas šajā brīdī atsaukt savu piedāvājumu. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka šajos apstākļos Francijas prasījumi pret *Orange* un *SFR* nevarēja tikt kvalificēti kā nenoteikti.

59. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* uzskata, ka prasījumi esot bijuši nenoteikti. Tās uzskata, ka 2001. gada 22. februāra vēstulēs, kurās garantēta vienlīdzīga attieksme, Francijas iestādes esot atteikušās no prasījumiem brīdī, kad *Orange* un *SFR* vēl esot varējušas atsaukt savu piedāvājumu. Ja nebūtu šo vēstuļu, kurās garantēta vienlīdzīga attieksme, *Orange* un *SFR*, iespējams, būtu atsaukušas savu piedāvājumu.

60. Komisija, Francijas valdība un *Orange* uzskata, ka jebkurā gadījumā runa ir par lieku pamatojumu. Tās uzskata, ka, tā kā Pirmās instances tiesa galvenokārt pamatojās uz parādu atlaišanas nenovēršamību sakarā ar sistēmas raksturu un uzbūvi, iespējamā argumenta apgāšana, kas pamatots ar konstatāciju, ka prasījumi esot bijuši nenoteikti, tādēļ neietekmēs Pirmās instances tiesas secinājumu par selektīvas priekšrocības pastāvēšanu.

61. *Orange* piebilst, ka saistībā ar atļaujām izmantot valsts īpašumu atteikšanās iespēja esot saglabājusies pēc 2001. gada 31. maija, ņemot vērā to, ka īpašnieki esot varējuši jebkurā brīdī atteikties no savas licences un līdz ar to nemaksāt attiecīgo maksu.

3) Par trešo daļu

62. Trešā pamata trešajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā, konstatējot, ka Francijas iestādes 2001. gada 22. februāra vēstulē bija garantējušas vienlīdzīgu attieksmi pret *Orange* un *SFR*. Tās norāda, ka Francijas iestādes esot garantējušas taisnīgu attieksmi un nevis vienlīdzīgu attieksmi. Lai gan taisnīga attieksme prasot identisku attieksmi, šajā lietā taisnīga attieksme esot prasījusi atšķirību starp, no vienas puses, *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumiem un, no otras puses, *Bouygues Télécom* piešķirto licenču noteikumiem.

63. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* uzskata, ka faktiski apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza nevis kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā, bet faktu sagrozīšanu. Tās uzskata, ka Pirmās instances tiesa neesot sagrozījusi 2001. gada 22. februāra vēstuļu saturu. Komisija precizē, ka termins "taisnīgums" un termins "vienlīdzība" pārsūdzētajā spriedumā tika izmantoti kā sinonīmi. Tā kā Komisija arī esot izmantojusi šos terminus kā sinonīmus, tā uzskata, ka šī daļa nav pieņemama, jo apelācijas sūdzības iesniedzējām bija jāizvirza šis pamats jau pirmajā instancē.

sistēmai, kurā tā ir ietverta. Tas šajā lietā tā neesot. Francijas iestāžu izvēlētais risinājums neesot bijis nenovēršams. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka attiecīgā sistēma izveidota tā, ka esot bijis paredzēts sameklēt četrus operatorus, ievērojot tādus nosacījumus, kas garantē vienlīdzības principa ievērošanu. Tas būtu noteicis izvēli starp, no vienas puses, licenču piešķiršanas procesa atsākšanu *ab initio* ar vienādiem nosacījumiem visiem kandidātiem un, no otras puses, divām secīgām pieteikumu iesniegšanas kārtām ar dažādiem nosacījumiem.

D — *Par ceturto pamatu*

64. Apelācijas sūdzības ceturtajā pamatā tiek apgalvots EKL 87. panta pārkāpums. Šim pamatam ir trīs daļas. Pirmā daļa attiecas uz izņēmuma, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, piemērošanu, otrajā daļā tiek apgāzts vērtējums par priekšrocības pastāvēšanu, un trešais pamats attiecas uz nediskriminācijas principa piemērošanu.

66. Francijas iestāžu izvēle organizēt divas secīgas pieteikumu iesniegšanas kārtas un noteikt finanšu vienlīdzību starp abu pieteikuma iesniegšanas kārtu kandidātiem neesot bijusi nenovēršama. Turklāt būtu sniegtas selektīvas priekšrocības *Orange* un *SFR*, it īpaši agrāka licenču piešķiršana un garantija tikt izvēlētām par kandidātēm. Visbeidzot izņēmumam, kas izriet no sistēmas uzbūves, vajadzēja būt cik vien iespējams vispārēja rakstura pasākumam. Tomēr Francijas iestāžu risinājums neesot bijis vispārēja rakstura pasākums.

1) Par pirmo daļu

65. Ceturtā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka izņēmums, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, prezumē, ka diferenciācija ir raksturīga

67. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* apgalvo, ka attiecīgās sistēmas uzbūve prezumējot, ka dažādajos Kopienu regulējumā ietvertajos kritērijos *UMTS* licenču piešķiršanai it īpaši tika ņemta vērā konkurences tirgus izveide un ievērots 2002. gada 1. janvāra termiņš.

68. Apelācijas sūdzības iesniedzēju piedāvātais risinājums atsākt piešķiršanas procesu *ab initio* nebūtu varējis garantēt šo kritēriju piemērošanu. Pirmkārt, izmantojot šo risinājumu, nebūtu bijis iespējams ievērot 2002. gada 1. janvāra termiņu. Otrkārt, pilnīga piešķiršanas procesa atsākšana būtu radījusi risku, ka pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidāti būtu mainījuši stratēģiju un nebūtu iesnieguši savu pieteikumu. Lai kā arī būtu, atsākot procesu *ab initio*, iznākums nebūtu bijis atšķirīgs, jo vienīgie kandidāti būtu bijuši *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom*, un licenču piešķiršanas nosacījumi procesā, kas atsākts *ab initio*, būtu bijuši identiski tiem nosacījumiem, kuri kandidātiem beigu beigās tika paredzēti. Apelācijas sūdzības iesniedzēju piedāvātajā otrajā risinājumā, kurš ietvertu divu dažādu pieteikumu iesniegšanas kārtu organizēšanu, bet ar dažādiem nosacījumiem, nebūtu ievērots vienlīdzības princips.

69. Komisija uzskata, ka *Orange* un *SFR* garantija tikt izvēlētām par kandidātēm esot bijusi sakarā ar *Bouygues Télécom* lēmumu neizvirzīt savu kandidatūru pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā. Visbeidzot Kopienu regulējuma mērķi sakarā ar *UMTS* licenču piešķiršanu nebūtu varējuši tikt sasniegti ar vispārējiem pasākumiem.

70. *Orange* uzskata, ka šī daļa ir nepieņemama tiktāl, ciktāl tā ir vērsta uz to, lai panāktu, ka no jauna tiek izvērtēti pirmajā instancē izvirzītie pamati.

2) Par otro daļu

71. Ceturtā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, piemērojot EKL 87. pantu, saistībā ar vērtējumu par priekšrocības laikā nepastāvēšanu tādēļ, ka *Orange* un *SFR* licences tika piešķirtas agrāk. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Pirmās instances tiesa, nevarējusi konstatēt *Orange* un *SFR* potenciālas priekšrocības laikā pastāvēšanu tādēļ, ka licences tika piešķirtas agrāk, un pēc tam secināt, ka valsts atbalsts nepastāv, pamatojoties uz argumentu, ka praksē *Orange* un *SFR* nebija guvusi labumu no šīs priekšrocības.

72. Šajā sakarā apelācijas sūdzības iesniedzējas vispirms apgalvo, ka potenciālas priekšrocības esamība būtu pietiekams nosacījums, lai konstatētu atbalsta pastāvēšanu. Tā kā atbalsta jēdziens ir objektīvs jēdziens, Pirmās instances tiesai savā vērtējumā neesot bijuši jāņem vērā subjektīvie elementi par operatoru darbību tirgū vai atbalstu faktisko ietekmi uz tirgu. Apstāklim, saskaņā ar kuru *Orange* un *SFR* kā atbalsta saņēmēju ekonomiskā situācija nebija mainījusies, neesot būtiska, lai konstatētu atbalsta pastāvēšanu. Pirmās instances tiesai esot bijis jāņem vērā tikai fakts, ka *Orange* un *SFR* bija guvušas faktisku un tūlītēju priekšrocību sakarā ar agrāk piešķirtajām licencēm.

73. Turklāt Pirmās instances tiesa esot apgriezusi pierādīšanas pienākumu, pieprasot, lai apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniedz pierādījumus par faktiskās priekšrocības sekām. Tiklīdz priekšrocības pastāvēšana laikā būtu konstatēta, šīs priekšrocības saņēmēju pienākums būtu pierādīt, ka tā nav devusi faktisku peļņu.

74. Visbeidzot Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka, tā kā tirgū nebija neviena operatora, EKL 87. pants bija piemērojams saistībā ar potenciālu konkurences situāciju.

75. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa neesot pieļāvusi kļūdu. Apelācijas sūdzības iesniedzējas esot sajaukušas analīzi par selektīvas priekšrocības pastāvēšanu ar analīzi par konkurences apdraudējuma kritēriju. Priekšrocībai būtu jābūt faktiskai. Francijas valdība uzskata, ka Komisija varēja ņemt vērā notikumus, kas bijuši pēc iztirzātā pasākuma.

76. Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* uzskata, ka Pirmās instances tiesa neesot pieļāvusi tiesību kļūdu, secinot, ka abi operatori neesot guvuši priekšrocības no tā, ka licences piešķirtas agrāk, jo tie neatradās tirgū. Komisija un *Orange* uzskata, ka Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka sakarā ar *UMTS* tehnoloģiju kavēšanos agrāka licenču piešķiršana neesot bijusi tehnoloģiska priekšrocība. *Orange* un *SFR* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pati konstatējusi, ka šajā lietā potenciālās priekšrocības neesot sniegušas labumu *Orange* un *SFR*.

77. Komisija piebilst, ka arguments par kļūdu saistībā ar konkurences jēdzienu esot nepamatots, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas esot sajaukušas jautājumu par tirgus definīciju ar jautājumu par piekļuves tirgum definīciju. Piekļuve tirgum ir kritērijs, kas esot jāņem vērā saistībā ar lietas apstākļiem.

78. Saistībā ar pierādīšanas pienākuma apgriešanu Komisija uzskata, ka Pirmās instances tiesa esot konstatējusi tikai teorētisku faktiskas priekšrocības pastāvēšanu un ka tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējām bija jāpierāda faktiskas priekšrocības pastāvēšana. Komisija, Francijas valdība un *Orange* uzskata, ka tās prasības cēlējam, kas vērsta pret Komisijas lēmumu, esot jāpierāda, ka Komisijas konstatācija nav pamatota.

3) Par trešo daļu

79. Ceturtā pamata trešajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, piemērojot nediskriminācijas principu. Tās

apgalvo, ka, tā kā *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un *Bouygues Télécom*, no otras puses, nebija vienā un tajā pašā situācijā, Francijas iestādes ar identisku attieksmi pret šīm sabiedrībām pārkāpa nediskriminācijas principu.

80. Šajā sakarā apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda uz principu par piešķiršanas kritēriju negrozāmību, un ka saskaņā ar šo principu maksu apmēra grozīšana nav atļauta. Turklāt Direktīvā 97/13 paredzēto mērķu ievērošana nav to atkāpju starpā, kas izsmeļoši uzskaitītas EKL 87. panta 2. punktā.

81. Apelācijas sūdzības iesniedzējas piebilst, ka Francijas iestādēm bija pietiekami daudz laika, lai atsāktu procesu *ab initio* pirms termiņa izbeigšanās 2002. gada 1. janvārī.

82. Savukārt Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* uzskata, ka Pirmās instances tiesa, piemērojot nediskriminācijas principu, neesot pieļāvusi kļūdu.

83. *Orange* apgalvo, ka šī pamata daļa esot nepieņemama, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi atkārtojot tos pašus argumentos, kas izvirzīti pirmajā instancē.

84. Komisija un *Orange* norāda, ka, tā kā trīs *UMTS* licenču īpašnieki esot *de facto* atradušies vienā un tajā pašā situācijā, *Orange* un *SFR* nebija guvušas materiālu labumu no agrākas licenču piešķiršanas. Francijas valdība un *SFR* uzskata, ka saistībā ar vienu atlasi, kura gan tiek organizēta vairākās stadijās, nediskriminācijas princips esot jāpiemēro, ņemot vērā abas pieteikumu iesniegšanas kārtas kopumā.

85. Komisija uzskata, ka publisko iepirkumu un koncesiju jomas procesuālie noteikumi neesot piemērojami. Saistībā ar pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumu grozīšanas tiesiskumu Komisija norāda, ka princips par nosacījumu negrozāmību nav ietverts ne Direktīvā 97/13, ne arī kādā citā piemērojamā Kopienu tiesību normā. *Orange* uzskata, ka jebkurā gadījumā šis princips nevarētu būt par argumentu pret nediskriminācijas principa ievērošanu. Komisija, *SFR* un *Orange* uzskata, ka Direktīvā 97/13 esot tieši paredzēta iespēja grozīt piešķiršanas nosacījumus.

86. Nobeigumā Komisija apgalvo — tad, kad valsts darbojas kā tirgus regulators, pats fakts, ka valsts pasākums uzlabo kāda uzņēmuma

situāciju, automātiski nenozīmējot valsts atbalstu. Šādā gadījumā būtu jāizvērtē, pirmkārt, vai uzņēmumam šādi rastos priekšrocība, un, otrkārt, vai divu uzņēmumu situācija būtu salīdzināma saistībā ar attiecīgā uzņēmuma mērķi.

87. Saistībā ar argumentu, kas pamatots ar EKL 87. panta 2. punktu, Komisija un *Orange* uzsver, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas jaucot atbalsta pastāvēšanu ar atbalsta saderību ar kopējo tirgu.

88. Saistībā ar argumentu, saskaņā ar kuru valsts iestādēm esot bijis laiks atsākt visu procesu *ab initio* pirms termiņa izbeigšanās 2002. gada 1. janvārī, Francijas valdība uzskata, ka runa ir par faktu vērtējumu, kas nav pieņemams apelācijas tiesvedībā. Katrā ziņā valsts iestāžu rīcībā neesot bijis nepieciešamais laiks, lai atsāktu visu procesu *ab initio*.

VI — Juridiskais vērtējums

89. Trešajā un ceturtajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Pirmās instances tiesas secinājumu par valsts atbalsta nepastāvēšanu. Vispirms es izvērtēšu šos pamatus (A), pēc tam otro pamatu par nopietnu grūtību pastāvēšanu (B) un visbeidzot pirmo pamatu par kļūdu pamatojumā (C).

A — *Par trešo un ceturto pamatu*

90. Trešajā un ceturtajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Pirmās instances tiesas secinājumu, ka apstrīdētajā grozījumā nav valsts atbalsta elementa. Es norādu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas trešajā un ceturtajā pamatā ir izkārtojušas izvirzītos argumentus atbilstoši kļūdu veidiem un nevis atbilstoši Pirmās instances tiesas pamatojuma kārtībai. Es uzskatu, ka, izvērtējot trešā un ceturtā pamata dažādās daļas atbilstoši pārsūdzētā sprieduma [20] pamatojuma kārtībai, tiks veicināta šo pamatu pamatotības analīze.

91. Vispirms es izvērtēšu trešā pamata trešo daļu, kas attiecas uz lietas faktiskajiem apstākļiem, faktu vērtējumu un Francijas iestāžu 2001. gada 22. februāra vēstuli (1).

92. Pēc tam es izvērtēšu daļas par to sprieduma daļu, kurā Pirmās instances tiesa bija

20 — Skat. šo secinājumu 27.–32. punktā izklāstīto aprakstu.

konstatējusi, ka Francijas daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *SFR* un *Orange* nav selektīva priekšrocība [21], tad ceturtā pamata pirmo daļu par argumentu, kas pamatots ar sistēmas uzbūvi (2) un trešā pamata otro daļu par argumentu, kas pamatots ar prasījumu nenoteiktību (3).

93. Turpinājumā es izvērtēšu ceturtā pamata otro daļu, kas ir vērsta pret Pirmās instances tiesas secinājumu, ka potenciāla priekšrocība laikā sakarā ar licenču agrāku piešķiršanu nav selektīva priekšrocība (4).

94. Nobeigumā es izvērtēšu daļas, kas vērstas pret pārsūdzētā Pirmās instances tiesas sprieduma daļām, kas saistītas ar nediskriminācijas principu, t.i., trešā pamata pirmo daļu (5) un ceturtā pamata trešo daļu (6).

1) 2001. gada 22. februāra vēstules saturs (trešā pamata trešā daļa)

95. Trešā pamata trešā daļa ir vērsta pret pārsūdzētā sprieduma 107. punktu. Pārsūdzētā sprieduma 107. punktā Pirmās instances tiesa konstatēja, ka 2001. gada 22. februāra vēstulēs Francijas iestādes garantēja pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm, *Orange* un *SFR*, ka tās baudīs vienlīdzīgu attieksmi salīdzinājumā ar otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm.

96. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka šī konstatācija esot 2001. gada 22. februāra vēstuļu satura sagrozīšana. 2001. gada 22. februāra vēstulēs esot ietverta garantija par taisnīgu attieksmi pret pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem un otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem. Tomēr Pirmās instances tiesa esot uzskatījusi šo vēstuļu saturu kā garantiju par identisku attieksmi pret abām kandidātu grupām.

97. Vispirms ir jākonstatē, ka — pretēji trešā pamata nosaukumam — apelācijas sūdzības iesniedzējas neizvirza kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā. Kļūda faktu juridiskajā kvalificēšanā ietver kļūdu tiesību normas piemērošanā saistībā ar faktiem [22].

21 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 95.–126. punktu.

22 — Skat. 3. punktu ģenerāladvokāta van Gervena [*Van Gerven*] 1991. gada 26. jūnija secinājumus lietā C-145/90 P *Costacurta*/Komisija (*Recueil*, I-5449. lpp.); Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, Londona 2006, 457. lpp., 16-007. punkts.

98. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa pieļāva kļūdu saistībā ar 2001. gada 22. februāra vēstuļu vērtējumu. Tādēļ runa ir par kļūdu saistībā ar Pirmās instances tiesas veikto faktu novērtēšanu, nevis par kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā. Apelācijas tiesvedībā, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar apstrīdēt Pirmās instances tiesas veikto faktu vērtējumu, izņemot, ja tās apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot acīmredzami sagrozījusi faktus [23]. Par šādu apgalvojumu uzskatāma apelācijas sūdzības iesniedzēju norāde, saskaņā ar kuru 2001. gada 22. februāra vēstulēm faktiski esot bijis cits saturs nekā tas, kuru pieņēma Pirmās instances tiesa.

99. Kļūda, kas varēja būt bijusi, bet netika kritizēta pirmajā instancē, nav pieņemama apelācijas tiesvedībā [24]. Tomēr, tā kā šķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas konstatē nevis jau Komisijas pieļautu kļūdu, kuru atkārtoja Pirmās instances tiesa, bet drīzāk tikai Pirmās instances tiesas pieļautu kļūdu, šis apgalvojums man nešķiet nepieņemams.

100. Manuprāt, tādēļ šī daļa ir pieņemama.

101. Turpretim šī apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītā daļa nav pamatota. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojumiem Pirmās instances tiesa nav konstatējusi, ka Francijas iestādes bija garantējušas pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm, ka tās baudīs identisku attieksmi salīdzinājumā ar otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm.

102. Minot "vienlīdzīgu attieksmi" pārsūdzētā sprieduma 107. punktā, Pirmās instances tiesa norādīja uz pārsūdzētā sprieduma 14. punktu, kurā tā bija aprakstījusi 2001. gada 22. februāra vēstuļu saturu. Kā tā ir konstatējusi pārsūdzētā sprieduma 14. punktā, Francijas iestādes šajās vēstulēs garantēja vienlīdzīgu attieksmi pret pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem un otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem, kā arī ievērot vienlīdzības principu valsts maksājumu jomā un principu par efektīvu konkurenci starp operatoriem [25]. Tā kā šķiet, ka Francijas iestādes ir izmantojušas šajās vēstulēs jēdzienu "vienlīdzīgs" un jēdzienu "taisnīgs" kā sinonīmus, pats par sevi tas, ka Pirmās instances tiesa izmantoja jēdzienu "vienlīdzīga attieksme", lai aprakstītu šo vēstuļu saturu, nenozīmē, ka ir notikusi faktu sagrozīšana.

103. Apelācijas sūdzības iesniedzējas neizvirza nevienu citu argumentu, ar kuru tās varētu pamatot savu apgalvojumu, ka Pirmās instances tiesa esot sagrozījusi 2001. gada 22. februāra vēstuļu saturu, interpretējot tās kā identiskas attieksmes garantiju. Tādēļ es

23 — Tiesas 1994. gada 1. jūnija spriedums lietā C-136/92 P Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c. (*Recueil*, I-1981. lpp., 49. punkts); 1994. gada 2. marta spriedums lietā C-53/92 P *Hilti*/Komisija (*Recueil*, I-667. lpp, 42. punkts); skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 455. lpp., 16-005. punkts.

24 — Skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 457. lpp., 16-006. punkts.

25 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 14. punktu.

ierosinu noraidīt trešā pamata trešo daļu kā nepamatotu.

2) Daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* un izņēmums, kas izriet no sistēmas uzbūves (ceturtā pamata pirmā daļa)

104. Lai pamatotu, ka Francijas daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* nebija selektīva priekšrocība, Pirmās instances tiesa izvirzīja izņēmumu, kas izriet no sistēmas uzbūves [26]. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa it īpaši konstatēja, ka Kopienu regulējums pamatojās uz vienlīdzīgu attieksmi pret operatoriem gan saistībā ar licenču piešķiršanu, gan iespējamo maksu noteikšanu, kas ļāva dalībvalstīm brīvi izvēlēties licenču piešķiršanas procesu, ja tiek ievērots brīvas konkurences princips un vienlīdzīgas attieksmes princips [27]. Turklāt Pirmās instances tiesa norādīja, ka, piemērojot jēdzienu "nediskriminējošas maksas" saistībā ar Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu, ir jāņem vērā brīdis, kad katrs attiecīgais operators piekļūst tirgum [28]. Visbeidzot Pirmās instances tiesa konstatēja, ka nav valsts atbalsta elementa, ja licenču modalitātes ir identiskas saistībā ar visiem attiecīgajiem operatoriem [29]. Pirmās instances tiesa secināja — tā kā fakts, ka valsts atteicās no resursiem un ka maksas samazinājuma saņēmējiem varēja rasties priekšrocība, nebija pietiekams, lai konstatētu valsts atbalsta pastāvēšanu, tad parādu atlaišana bija nenovēršama [30].

105. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Pirmās instances tiesa nebija pietiekami izskaidrojusi, kāpēc atteikšanās bija raksturīga Kopienu regulējumam.

106. Vispirms es norādu, ka tajā sprieduma daļā, pret kuru ir vērsta minētā pamata daļa [31], Pirmās instances tiesa (vienīgi) izvērtēja, vai Francijas daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* bija jāuzskata par selektīvu priekšrocību. Tādēļ pārsūdzētā sprieduma 111. punktā izklāstītais secinājums par nenovēršamību sakarā ar sistēmas raksturu un uzbūvi attiecās vienīgi uz daļējās atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* nenovēršamību [32]. Te vienīgi jāizvērtē Pirmās instances tiesas pamatojuma pamatotība attiecībā uz daļējas atteikšanās nenovēršamību sakarā ar izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves.

107. Pirmās instances tiesa pamatoja savu secinājumu ar izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves. Šī izņēmuma, kas ir ticis izstrādāts un piemērots valsts maksājumu jomā, piemērošana šajā lietā ir

26 — Pārsūdzētā sprieduma 108.–112. punkts.
27 — Pārsūdzētā sprieduma 108. punkts.
28 — Pārsūdzētā sprieduma 109. un 110. punkts.
29 — Pārsūdzētā sprieduma 110. punkts.
30 — Pārsūdzētā sprieduma 111. punkts.
31 — Pārsūdzētā sprieduma 108.–111. punkts.
32 — Tā neiztirzāja citu priekšrocību nenovēršamību, kuras apgalvoja apelācijas sūdzības iesniedzējas, tādu kā apgalvotās laika priekšrocības, kas radusies sakarā ar agrāku licenču piešķiršanu, nenovēršamību vai apgalvotās selektīvas garantijas priekšrocības nenovēršamību.

pelnījusi dažas pārdomas saistībā ar šāda izņēmuma juridisko pamatu (a). Pēc tam es izvērtēšu šī izņēmuma piemērošanu, ko veikusi Pirmās instances tiesa (b).

a) Izņēmuma, kas saistīts ar attiecīgās sistēmas raksturu un uzbūvi, piemērojamība un juridiskais pamats šajā lietā

108. Pirms tā bija pamatojusi savu secinājumu par selektīvās priekšrocības nepastāvēšanu ar izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, Pirmās instances tiesa norādīja uz spriedumu lietā Itālija/Komisija [33], spriedumu lietā Spānija/Komisija [34], kā arī uz spriedumu apvienotajās lietās *AEM* un *AEM Torino* [35]. Kā norādīts šajos spriedumos, izņēmums, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, tika izstrādāts judikatūrā par valsts maksājumu sistēmām [36]. Saskaņā ar šo judikatūru atšķirība attieksmē pret dažādiem uzņēmumiem nav selektīva priekšrocība EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, ja šī atšķirība ir raksturīga valsts maksājumu sistēmas raksturam un uzbūvei [37], vai, citiem vārdiem sakot, ja šī atšķirība izriet no valsts maksājumu sistēmas loģikas [38].

109. No doktrīnas skatpunkta šo izņēmumu varētu saistīt ar jautājumu, vai atšķirība attieksmē rada specifisku priekšrocību [39]. Saskaņā ar citu interpretāciju izņēmums, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, tiek kvalificēts kā *rule of reason* piemērošana valsts maksājumu sistēmas jomā [40].

110. Neatkarīgi no doktrīnā paustās kategorizēšanas es norādu, ka noteicošais jautājums, lai piemērotu izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, ir par to, vai attiecīgā atšķirīgā attieksme ir raksturīga valsts maksājumu sistēmas iekšējai loģikai. Šī izņēmuma piemērošana gadījumā, kurā nav runa ne par atšķirīgu attieksmi, kas izriet no valsts maksājumu sistēmas loģikas, ne no atšķirības, kas izriet no valsts sistēmas, tādēļ uzreiz nav acīmredzama.

33 — Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija (*Recueil*, 709. lpp., 33. punkts).

34 — Tiesas 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija (*Recueil*, I-8031. lpp., 42. punkts)

35 — Tiesas 2005. gada 14. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-128/03 un 129/03 *AEM* un *AEM Torino* (Krājums, I-2861. lpp., 39. punkts).

36 — Tiesa pirmo reizi noteica šī izņēmuma pastāvēšanu iepriekš 33. zemsvītras piezīmē minētajā spriedumā lietā Itālija/Komisija, 33. punkts.

37 — Iepriekš 33. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas spriedums lietā Itālija/Komisija, 33. punkts; 1999. gada 5. oktobra spriedums lietā C-251/97 Francija/Komisija (*Recueil*, I-6639. lpp., 36. punkts); 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 *Maribel* (*Recueil*, I-3671. lpp., 33. punkts).

38 — Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-92/00 un T-103/00 *Territorio Histórico de Ávala — Diputación Foral de Ávala* (*Recueil*, II-1385. lpp., 60. punkts).

39 — Skat., piemēram, Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedumu C-222/04 lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c. (Krājums, I-289. lpp., 137. un 138. punkts); 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-148/04 *Unicredito Italiano* (Krājums, I-11137. lpp., 51. punkts); 2006. gada 22. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 Beļģija un *Forum 187*/Komisija (Krājums, I-5479. lpp., 119. punkts); 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-66/02 Itālija/Komisija (Krājums, I-10901. lpp., 94.–102. punkts). Tomēr ir jākonstatē, ka noteiktos spriedumos pasākuma selektīvais raksturs un izņēmums, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, tiek izvērtēti atsevišķi. Skat. Tiesas 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā C-53/00 *Ferring* (*Recueil*, I-9067. lpp., 17. un 18. punkts) un Pirmās instances tiesas 2008. gada 10. aprīļa spriedumu lietā T-233/04 Nīderlande/Komisija (Krājums, II-591. lpp., 97.–99. punkts), kā arī 315.–319. punktu ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] iepriekš minētajos 2006. gada 9. februāra secinājumos apvienotajās lietās Beļģija un *Forum 187*/Komisija.

40 — Skat. Heidenhain, *Handbuch des Europäischen Beihilfenrecht*, Minhene, 2003, 163. lpp.

111. Ir taisnība, ka spriedumā apvienotajās lietās *AEM* un *AEM Torino* Tiesa uzskatīja, ka valsts maksājumu sistēmas iekšējo loģiku var ietekmēt Kopienu tiesību normas. Šajā spriedumā Tiesa pieņēma, ka valsts maksājumu sistēmā noteiktā diferencēšana, kas paredz kompensēt priekšrocību, kas radusies noteiktiem uzņēmumiem sakarā ar direktīvas transponēšanu, izrietēja no valsts maksājumu sistēmas rakstura un uzbūves [41]. Tomēr, pat ņemot vērā šo sprieduma apvienotajās lietās *AEM* un *AEM Torino* aspektu, es neuzskatu, ka izņēmumu, kas izriet no valsts maksājumu sistēmas rakstura un uzbūves, tāds kā tas ir nostiprināts judikatūrā, var tieši piemērot šajā lietā.

112. Ņemot vērā šīs lietas specifiku, es vairs nesaskatu nepieciešamību piemērot pēc analoģijas šo izņēmumu.

113. Saskaņā ar Tiesas judikatūru EKL 87. panta 1. punkts attiecas uz dalībvalstu lēmumiem, kuros tās, ņemot vērā atbilstošo ekonomisko un sociālo mērķu sasniegšanu, ar vienpusējiem un autonomiem lēmumiem piešķir uzņēmumiem vai citiem tiesību subjektiem resursus vai sniedz tiem priekšrocības, kas paredzētas, lai veicinātu paredzēto ekonomisko un sociālo mērķu sasniegšanu [42].

114. Tā kā EKL 87. panta 1.punkts nav piemērojams saistībā ar Eiropas likumdevēja pasākumiem [43], no tā izriet, ka, lai priekšrocības varētu tikt kvalificētas kā valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, šiem pasākumiem ir it īpaši jābūt attiecināmiem uz valsti [44]. Valsts pasākums, kuru pieprasa Kopienu tiesības, tādēļ nevar tikt kvalificēts par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tas faktiski pakļautu šo Eiropas likumdevēja tiesību aktu kontrolei saskaņā ar EKL 87. panta 1. punktu [45].

115. Saskaņā ar EKL 10. pantu dalībvalstīm ir jārealizē Kopienu tiesību normas. Konkrētāk, EKL 249. panta 3. punkts nosaka, ka direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, un EKL 249. panta 4. punkts nosaka, ka lēmumi uzliek saistības kopumā tiem, kam tie adresēti.

116. Tādēļ ir jāizvērtē, vai, daļēji atsakoties no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*, Francijas iestādes ir tikai izpildījušas savus pienākumus,

41 — Iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *AEM* un *AEM Torino*, 39.–43. punkts.

42 — Tiesas 1980. gada 27. marta spriedums lietā 61/79 *Amministrazione delle finanze dello Stato*/*Denkavit italiana* (*Recueil*, 1205. lpp., 31. punkts); Pirmās instances tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-351/02 *Deutsche Bahn*/Komisija (Krājums, II-1047. lpp., 100. punkts).

43 — Tiesas 1982. gada 13. oktobra spriedums apvienotajās lietās no 213/81 līdz 215/81 *Norddeutsches Vieh- und Fleischkontor* (*Recueil*, 3583. lpp., 22. punkts); skat. iepriekš 40. zemsvītras piezīmē minēto Heidenhain, 23. lpp.

44 — Skat. Tiesas 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-482/99 Francija/Komisija (*Recueil*, I-4397. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra); iepriekš 42. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Deutsche Bahn*/Komisija, 100. punkts.

45 — Pirmās instances tiesa līdzīgu pieeju ir piemērojusi iepriekš 42. zemsvītras piezīmē minētajā spriedumā lietā *Deutsche Bahn*/Komisija, 100.–105. punkts.

kas izriet no Kopienu regulējuma un līdz ar to no EKL 10. panta un 249. panta 3. un 4. punkta. No tā izrietēšot, ka šis pasākums nav attiecināms uz Franciju, bet patiesībā izriet no Eiropas likumdevēja tiesību akta un tādēļ nav pakļauts EKL 87. panta 1. punktam.

117. Nobeigumā es uzskatu, ka, lai gan izņēmums, kas izriet no valsts maksājumu sistēmas rakstura un uzbūves, nav piemērojams šajā lietā, izņēmums, kas pamatots ar valsts pasākuma nenovēršamību sakarā ar Eiropas regulējuma raksturu un uzbūvi, var būt piemērojams šajā gadījumā. Tādēļ ir jāizvērtē, kā to Pirmās instances tiesa ir paveikusi, vai daļēja atteikšanās šajā lietā nenovēršami izrietēja no Kopienu regulējuma.

b) Izņēmuma, kas pamatots ar Kopienu regulējuma raksturu un uzbūvi, piemērošana

118. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa neesot izskaidrojusi, kāpēc daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* esot bijusi nenovēršama.

119. Vispirms man šķiet noderīgi atgādināt, ka attiecīgajā pārsūdzētā sprieduma daļā Pirmās instances tiesa neiztirzāja jautājumu, vai daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* bija nenovēršama [46].

120. Izvēlējušās procesu, kas saukts par "salīdzināmu" piedāvājumu procesu [47], 2001. gada 31. janvārī Francijas iestādes konstatēja, ka pirmā pieteikumu iesniegšanas kārta bija daļēji rezultatīva. Šīs iestādes konstatēja, ka tikai divu operatoru pastāvēšana tirgū nav pietiekama, lai garantētu īstas konkurences attīstību, un ka trūka kandidātu augstās maksas dēļ.

121. Ņemot vērā dalībvalstu pienākumu piešķirt maksimālu skaitu licenču, lai garantētu konkurences attīstību *UMTS* tirgū saskaņā ar Direktīvas 97/13 10. panta 4. punktu, Francijas iestādes nevarēja izpildīt pienākumu, piešķirot *Orange* un *SFR* divas *UMTS* licences, bet tām bija jāpiesaista citi operatori, piedāvājot labākus licenču nosacījumus, it īpaši saistībā ar maksu lielumu.

122. Pastāvot šim pienākumam, Francijas iestādēm bija jāizvērtē, kāda būtu nākamo kandidātu maksu lieluma samazināšanas

46 — Skat. šo secinājumu 106. punktu.

47 — Pirmās instances tiesa nosprieda, ka Kopienu regulējumā nebija noteikts pienākums Francijas iestādēm izmantot publiskās izsoles. Skat. pārsūdzētā sprieduma 108. punktu.

ietekme uz *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumiem. Kā Pirmās instances tiesa nosprieda pārsūdzētajā spriedumā [48], iestādēm bija jāievēro nediskriminācijas princips saskaņā ar Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu. Tādēļ Francijas iestādēm bija daļēji jāatsakās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* tiktāl, ciktāl šī atteikšanās bija nepieciešama, lai ievērotu nediskriminācijas principu starp *Orange* un *SFR* un nākamajām kandidātēm.

123. Kā konstatēja Pirmās instances tiesa, diskrimināciju veido atšķirīgu noteikumu piemērošana līdzīgās situācijās vai tā paša noteikuma piemērošana atšķirīgās situācijās [49]. Tomēr vērtējums, vai šīs divas situācijas pēc to ieskata ir salīdzināmas nediskriminācijas principa nozīmē, ir it īpaši atkarīgs no attiecīgā Kopienu regulējuma mērķiem [50].

124. Svarīgs Kopienu regulējuma mērķis bija nepieciešamība veicināt konkurences attīstību saskaņā ar Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu. Tomēr ekonomikas jomā konkurences un nediskriminācijas saglabāšana ir cieši saistītas [51].

125. Elementārs nosacījums efektīvas konkurences attīstībai tirgū ir garantija par taisnīgu konkurences noteikumu pastāvēšanu attiecībā pret dažādiem konkurentiem. Tādēļ *Orange* un *SFR* licenču nosacījumu grozīšanu noteica Direktīvas 97/13 11. panta 2. punkts tiktāl, ciktāl pirmās pieteikuma kārtas sākotnējo nosacījumu piemērošana nespēja garantēt taisnīgus nosacījumus starp, no vienas puses, *Orange* un *SFR* un, no otras puses, nākamajiem kandidātiem.

126. Manuprāt, atskaites punkts, lai garantētu taisnīgus konkurences nosacījumus starp operatoriem tirgū, kas veidojas, ir vispirms garantēt vienādus nosacījumus visiem operatoriem. Šajā sakarā es norādu, ka — kā to ir konstatējusi Pirmās instances tiesa [52] — attie-

48 — Pārsūdzētā sprieduma 108. punkts.

49 — Pārsūdzētā sprieduma 129. punkts.

50 — Herny, R., Principe d'égalité et principe de non-discrimination dans la jurisprudence de la Cour de justice des Communautés européennes, *L.G.D.J.*, 2003, 357. lappusē ir noteikts, ka situācijām kā tādām nav līdzības vai singularitātes, bet tā izpaužas tikai saistībā ar noteikuma priekšmetu un mērķi. Skat. arī Tiesas 2003. gada 13. februāra spriedumu lietā C-409/00 Spānija/Komisija (*Recueil*, I-1487. lpp., 47. punkts); 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adrienne Pipeline et Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (*Recueil*, I-8365. lpp., 41. un 42. punkts); 2005. gada 3. marta spriedumu lietā C-172/03 *Heiser* (Krājums, I-1627. lpp., 40. punkts). Ir taisnība, ka šajos spriedumos tiek norādīts uz EKL 87. panta 1. punkta interpretāciju. Tomēr es uzskatu, ka no šīs judikatūras var izsecināt, ka, vērtējot, vai divas situācijas ir salīdzināmas vai atšķirīgas, ir jāņem vērā Kopienu regulējuma mērķi.

51 — Skat. iepriekš 50. zemsvītras piezīmē minēto Herny, R., 263. lpp.

52 — Pārsūdzētā sprieduma 145. punkts.

cība starp maksas lielumu, kas pieprasīta no *Orange* un *SFR* pirmajā pieteikumu iesniegšanās kārtā, un maksas lielumu, kuru Francijas iestādes bija uzskatījušas par tādu, kas spēj piesaistīt papildu kandidātus, bija 8 pret 1. Man šķiet acīmredzams [53], ka prasījumu lieluma samazināšana, kuri iesākumā bija paredzēti pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem, bija nepieciešama, lai garantētu taisnīgus konkurences noteikumus starp *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un nākamajiem kandidātiem, no otras puses [54].

c) Kopsavilkums

127. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 111. punktā varēja pamatoti konstatēt, ka daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* bija nenovēršama. Ņemot vērā, ka šie apsvērumi bija diezgan acīmredzami un bija jau iztirzāti procesā Komisijā, man nešķiet, ka Pirmās instances tiesa nebūtu skaidrojusi, kāpēc atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* bija nenovēršama.

128. Tādēļ es ierosinu noraidīt ceturtā pamata pirmo daļu, aizvietojot Pirmās instances tiesas pamatojumu, kas attiecas uz izņēmuma, kurš izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, juridisko pamatu.

3) Prasījumu nenoteiktība (trešā pamata otrā daļa)

129. Pārsūdzētā sprieduma 107. punktā Pirmās instances tiesa konstatēja, ka, tā kā valsts prasījums nebija noteikts, kandidātiem bija vēl iespēja atsaukt savus pieteikumus līdz 2001. gada 31. maijam un līdz ar to atteikties no licences un beigt maksāt maksu.

130. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd šo vērtējumu. Tās uzskata, ka Francija 2002. gada 3. decembrī daļēji atteicās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*. Šajā brīdī *Orange* un *SFR* vairs neesot varējušas atsaukt savus pieteikumus.

131. Manuprāt, šī daļa nav efektīva. Kāda daļa nav efektīva, ja tā nespēj apgāzt apstrīdēto secinājumu [55]. Pirmās instances tiesa pamatoja savu vērtējumu, ka daļēja atteikšanās nav

53 — Turklāt nešķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas savā apelācijas sūdzībā apstrīdētu principu, saskaņā ar kuru Francijas iestādes varēja daļēji atteikties no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*. Prasītājas uzskata, ka viena no Francijas iestāžu iespējām esot bijusi atsākt visu procesu *ab initio*, kas būtu radījis identiskus nosacījumus visiem kandidātiem, kas tiktu pieņemti šajā procesā *ab initio*. Tieši pretēji, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē to, ka Francijas iestāžu rīcības veids sniedza *Orange* un *SFR* priekšrocību agrākas licenču piešķiršanas un garantijas būt izvēlētām formā.

54 — Kā es jau minēju (skat. šo secinājumu 106. un 119. punktu), šis vērtējums attiecas tikai uz jautājumu, vai daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* bija nenovēršama. Cits jautājums ir izvērtēt veidu, kādā Francijas iestādes organizēja abas secīgās pieteikumu iesniegšanas kārtas un ar atpakaļejošu spēku piemēroja identiskus nosacījumus attiecībā pret abu pieteikuma iesniegšanas kārtu kandidātiem (skat. šo secinājumu 143.–179. punktu).

55 — Tiesas 2001. gada 12. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-302/99 P un C-308/99 P Komisija un Francija/*TF1* (*Recueil*, I-5603. lpp., 26.–29. punkts); skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 465. lpp., 16-019. punkts.

selektīva priekšrocība, ar diviem argumentiem, no vienas puses, par prasījumu nenoteiktību un, no otras puses, par izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves. Tā kā ceturtā pamata pirmā daļa, kas ir vērsta pret Pirmās instances tiesas pamatojumu, kas balstīts uz izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves [56], šis pamatojums pats par sevi ir pietiekams, lai pamatotu Pirmās instances tiesas secinājumu. Trūkumi, kas varētu iespaidot pamatojumu, kas balstīts uz prasījumu nenoteiktību, nekādā gadījumā neietekmē pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu. Tādēļ šī daļa ir nepamatota.

132. Saistībā ar šīs daļas pamatotību es uzskatu, ka vispirms ir jānošķir periods, kas sākās 2001. gada 31. janvārī un beidzās 2001. gada 31. maijā, no vienas puses, un apstrīdētais 2002. gada 3. decembra grozījums, no otras puses.

133. 2001. gada 31. janvārī Francijas iestādes konstatēja, ka abi kandidāti bija iesnieguši savus pieteikumus un ka ar to nepietiek, lai garantētu efektīvu konkurenci *UMTS* tirgū. Tādēļ minētās iestādes paziņoja, ka būs nepieciešama otra pieteikumu iesniegšanas kārta. Pēc šī paziņojuma *Orange* un *SFR* sazinājās ar Francijas iestādēm un lūdza ievērot vienlīdzības principu valsts maksājumu jomā un efektīvas konkurences principu starp operatoriem.

134. Šajā brīdī *Orange* un *SFR* esot vēl varējušas atsaukt savus pieteikumus. Kā konstatēja Komisija, iespēja, ka *Orange* un *SFR* būtu pieņēmušas pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumus, ja otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumi būtu daudz labāki, bija galvenokārt teorētiska [57].

135. Ņemot vērā šos apstākļus, es uzskata, ka Francijas prasījumus pret *Orange* un *SFR* varēja pamatoti kvalificēt kā nenoteiktus vismaz no brīža, kad Francijas iestādes bija paziņojušas savu nolūku sākt otro pieteikumu iesniegšanas kārtu ar daudz labākiem nosacījumiem.

136. Šajos apstākļos Francijas iestādes pēc tieša *Orange* un *SFR* lūguma sniedza garantiju par vienlīdzīgu attieksmi salīdzinājumā ar otrās kārtas kandidātiem. Pamatojoties uz šo garantiju, *Orange* un *SFR* varēja paļauties uz principu, ka to licences tiks grozītas tiktāl, ciktāl nepieciešams, lai garantētu taisnīgu attieksmi. Tādēļ pirms 2001. gada 31. maija bija skaidrs, ka *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumos bija ietverta grozījumu iespēja. Tā kā Francijas iestādes bija paziņojušas, ka otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātiem maksa būs daudz mazāka, tādēļ

56 — Skat. šo secinājumu 104.–128. punktu.

57 — Apstrīdētā lēmuma 27. punkts.

šī grozījumu iespēja jau ietvēra garantiju, ka notiks daļēja atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*. To Komisija konstatēja apstrīdētajā lēmumā [58], kurā tā nosprieda, ka "pielāgošana ar atpakaļejošu spēku jau netieši izrietēja no pirmās kārtas licenču nosacījumiem". Es neuzskatu, ka šajos apstākļos būtu iespējams kvalificēt prasījumus pret *Orange* un *SFR* kā tādus, kas ir faktiski un neapstrīdami.

137. Nobeigumā jānorāda, ka prasījumi pret *Orange* un *SFR* tādēļ ir jāuzskata par nenoteiktiem laikposmā līdz 2001. gada 22. februārim, kad tika sniegta taisnīgas attieksmes garantija. No šīm vēstulēm skaidri izriet, ka *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumos bija ietverta daļējas atteikšanās iespēja. Ņemot vērā šos apstākļus, fakts, ka 2002. gada 3. decembrī *Orange* un *SFR* vairs nevarēja atsaukt savus pieteikumus, tādēļ neapgāž secinājumu, ko Pirmās instances tiesa izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 107. punktā un saskaņā ar kuru runa bija par daļēju atteikšanos no nenoteiktiem prasījumiem.

138. Tādēļ es ierosinu noraidīt trešā pamata otro daļu kā neefektīvu un pakārtoti kā nepamatotu.

58 — Apstrīdētā lēmuma 27. punkts.

4) Selektīva priekšrocība laikā (ceturtā pamata otrā daļa)

139. Pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā Pirmās instances tiesa izvērtēja, vai agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* bija sniegusi šiem uzņēmumiem selektīvu priekšrocību laikā attiecībā pret *Bouygues Télécom*. Kvalificējot agrāku licenču piešķiršanu kā potenciālu priekšrocību [59], Pirmās instances tiesa konstatēja, ka šī potenciālā priekšrocība nesniedza labumu *Orange* un *SFR* [60], un pārsūdzētā sprieduma 122. punktā secināja, ka agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* nebija konkurētspējas priekšrocība par sliktu *Bouygues*.

140. Pārsūdzētā sprieduma 123.–126. punktā Pirmās instances tiesa piebilda, ka jebkurā gadījumā *Orange* un *SFR* teorētiski piešķirtā priekšrocība bija vienīgais veids, kā rīkoties saskaņā ar Kopienu regulējuma prasībām.

141. Ceturtā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu saistībā ar jēdzienu "atbalsts" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 113. punktā konstatēja potenciālas priekšrocības pastāvēšanu, tas būtu bijis pietiekami, lai konstatētu valsts atbalsta pastāvēšanu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

59 — Pārsūdzētā sprieduma 113.–115. punkts.
60 — Pārsūdzētā sprieduma 115.–121. punkts.

142. Vispirms jāsaka, ka man šī daļa šķiet neefektīva [61]. Pirmās instances tiesa pamatoja savu secinājumu, ka apgalvotā priekšrocība laikā nebija selektīva priekšrocība, pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā, no vienas puses, ar vērtējumu, ka priekšrocība nebija sniegusi labumu *Orange* un *SFR*, un, no otras puses, pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā ar konstatāciju, ka jebkurā gadījumā apgalvotās priekšrocības laikā sniegšana bija vienīgais veids, kā izpildīt Kopienu regulējuma prasības. Nav pamata uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas būtu formāli apstrīdējušas pakārtoto Pirmās instances tiesas argumentu, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā. Tādēļ šī daļa man šķiet neefektīva, jo trūkumi, kas varētu būt vērojami pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā izklāstītajā pamatojumā, neietekmē uz pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā izklāstīto pakārtoto pamatojumu un līdz ar to — Pirmās instances tiesas secinājumu.

143. Saistībā ar šīs daļas pamatotību es vispirms izvērtēšu, kā pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā ir piemērots jēdziens "priekšrocība" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (a). Pēc tam es izvērtēšu, vai apstrīdēto secinājumu var pamatot ar pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā izklāstīto pakārtoto pamatojumu, kas ir balstīts uz izņēmumu, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves (b).

a) Jēdziens "priekšrocība" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē

144. Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa vispirms konstatēja, ka tas, ka *Orange* un *SFR* saņēma licences pusotru gadu agrāk, principā tām varēja sniegt selektīvu priekšrocību attiecībā pret *Bouygues Télécom* [62]. Pēc tam Pirmās instances tiesa secināja, ka šī potenciālā priekšrocība nebija sniegusi labumu *Orange* un *SFR* [63] un ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā Komisija varēja konstatēt, ka *Orange* un *SFR* nebija guvušas labumu no priekšrocības laikā, ko sniedza agrāka licenču piešķiršana, un ka tādēļ Komisija varēja uzskatīt, ka *Orange* un *SFR* faktiski nebija bijusi konkurētspējas priekšrocība, kaitējot *Bouygues Télécom* [64].

145. Apelācijas sūdzības iesniedzējas it īpaši apgalvo, ka agrāka licenču piešķiršana esot *per se* faktiska un tūlītēja priekšrocība. Noraidot priekšrocības pastāvēšanu sakarā ar to, ka *Orange* un *SFR* neesot guvusi labumu no šīs priekšrocības, Pirmās instances tiesa savā spriedumā esot pieļāvusi tiesību kļūdu. Saistībā ar jēdzienu "atbalsts" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē nebūtu nozīmes, vai saņēmēja situācija šajā laikā bija uzlabojusies.

146. Manuprāt, šis iebildums ir pamatots.

61 — Kā tika minēts iepriekš (skat. šo secinājumu 131. punktu), kāda daļa ir neefektīva, ja apstrīdētais secinājums var tikt balstīts uz alternatīvu pamatojumu, un tādēļ šī daļa nevar atspēkot apstrīdēto secinājumu.

62 — Pārsūdzētā sprieduma 113. un 114. punkts.
63 — Pārsūdzētā sprieduma 115.–121. punkts.
64 — Pārsūdzētā sprieduma 122. punkts.

147. Atbalsta pastāvēšana EKL 87. panta 1. punktā prezumē to, ka valsts pasākums sniedz priekšrocības vienam uzņēmumam salīdzinājumā ar citu uzņēmumu [65]. Es norādu, ka brīdī, kad *Orange* un *SFR* saņēma savas licences, tās bija vienīgie uzņēmumi, kas varēja piekļūt *UMTS* tirgum. Manuprāt, šī ekskluzīvā iespēja piekļūt *UMTS* tirgum bija priekšrocības sniedzoša attieksme pret *Orange* un *SFR* salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem.

148. Pārsūdzētā sprieduma 116.–122. punktā Pirmās instances tiesa izslēdza atbalsta pastāvēšanu, konstatējot, ka saņēmēji nevarēja gūt labumu no šīs priekšrocības sniedzošās attieksmes. Manuprāt, šī pieeja ir kļūdaina.

149. Pirmkārt, jautājumu, vai saņēmēji varēja gūt labumu no valsts pasākuma, es uzskatu par tādu, kas drīzāk attiecas uz iedarbību uz konkurences attiecībām starp uzņēmumiem, nevis uz priekšrocības pastāvēšanu.

150. Ir taisnība, ka tirgū esošam uzņēmumam piešķirta priekšrocība var radīt vai draud radīt konkurences izkropļojumus, kaitējot citiem tajā pašā tirgū esošiem uzņēmumiem. Tādēļ saiknei starp priekšrocību un konkurences deformēšanu ir jābūt diezgan acīmredzamai [66]. Tomēr apgrieztā dedukcija, saskaņā ar kuru konkurences deformēšanas neesamība norāda uz priekšrocības nepastāvēšanu, neatbilst EKL 87. panta 1. punktam. Šis punkts attiecas gan uz atbalstiem, kas rada konkurences izkropļojumus, gan tiem, kas draud radīt konkurences izkropļojumus. Tā kā nav nepieciešams, ka atbalsts faktiski rada konkurences izkropļojumus, *ex posteriori* konstatācija, ka *Orange* un *SFR* nebija guvušas labumu no agrākas licenču piešķiršanas, tādēļ neļauj secināt par priekšrocības nepastāvēšanu.

151. Otrkārt, analīze par valsts atbalsta pastāvēšanu ir jāveic saistībā ar laiku, kad valsts pasākums tika pieņemts [67]. Tādēļ man nešķiet iespējams izslēgt *Orange* un *SFR* priekšrocību pastāvēšanu, pamatojoties uz *ex posteriori* analīzi par konkurētspējas ieguvumu, kuru *Orange* un *SFR* ieguva no priekšrocības sniedzošās attieksmes. Jebkurā gadījumā ir kļūdaini ņemt vērā konkurētspējas ieguvumus brīdī, kad Komisija pieņēma savu lēmumu, kā to Pirmās instances tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 122. punktā.

65 — Pirmās instances tiesas 1998. gada 27. janvāra spriedums lietā T-67/94 *Ladbroke Racing*/Komisija (*Recueil*, II-1. lpp., 52. punkts); 2006. gada 7. jūnija spriedums lietā T-613/97 *Ufex* u.c./Komisija (Krājums, II-1531. lpp., 67. punkts).

66 — Cremer, W., Artikel 87. Grāmatā: Callies, Ch. un Ruffert, M. *Kommentar zu EU-Vertrag und EG-Vertrag*. izd. *Beck*, 3. izdevums, 2007, 1176. lpp., 21. punkts.

67 — Šajā sakarā skat. iepriekš 44. zemsvītras piezīmē minēto Tiesas 2002. gada 16. maija spriedumu lietā Francija/Komisija, 71. punkts. Saskaņā ar šo spriedumu "ir jāpārceļas uz tā laika situāciju, kad tika pieņemti [..] pasākumi [..] un tādēļ jāatturas no jebkāda vērtējuma, kas balstīts uz situāciju pēc tam". Lai gan šis punkts norāda apdomīga investora kritērija piemērošanu tirgus ekonomikā, šis noteikums var tikt piemērots šajā lietā. Skat. arī iepriekš 50. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Adria-Wien Pipeline et Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 41. punkts, atbilstoši kuram nav nozīmes, ka saņēmēja situācija nav izmainījusies laika gaitā. Tādēļ ir jāizvērtē piemērošanas apstākļi brīdī, kad tika pieņemts valsts pasākums.

Tā kā konkurētspējas ieguvumi no valsts pasākuma var mainīties laika gaitā, priekšrocības pastāvēšana nevar būt atkarīga no brīža, kad Komisija pieņēma savu lēmumu [68].

152. Treškārt, Pirmās instances tiesas pamatojums vēl jo vairāk nevar tikt pamatots ar argumentu, saskaņā ar kuru brīdī, kad *Orange* un *SFR* tika piešķirtas licences, bija paredzams, ka *Orange* un *SFR* negūs labumu no šīs priekšrocības sniedzošās attieksmes. Tieši pretēji, Francijas iestādes nolēma atsākt visu piešķiršanas procesu *ab initio*, tieši lai nodrošinātu minimālo operatoru skaitu *UMTS* tirgū no 2002. gada 1. janvāra. Brīdī, kad *Orange* un *SFR* tika piešķirtas licences, tādēļ nebija iespējams izslēgt, ka tas ļaušot šiem operatoriem piekļūt *UMTS* tirgum pirms nākamajiem kandidātiem.

153. Pamatojoties uz *a posteriori* analīzi par konkurētspējas ieguvumiem, kurus *Orange* un *SFR* varētu būt guvušas no agrākas licenču piešķiršanas, lai izslēgtu selektīvas priekšrocības pastāvēšanu, Pirmās instances tiesa šā iemesla dēļ ir pieļāvusi tiesību kļūdu pamatojumā, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā.

154. Tā kā Pirmās instances tiesa pamatoja savu secinājumu, ka nepastāv selektīva priekšrocība sakarā ar licenču agrāku piešķiršanu *Orange* un *SFR*, ne tikai ar šo kļūdaino pamatojumu, bet arī ar izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, ir jāizvērtē, vai ar šo pakārtoto argumentu ir iespējams pamatot Pirmās instances tiesas secinājumu.

b) Arguments, kas pamatots ar izņēmumu, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves

155. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka jebkurā gadījumā "*Orange* un *SFR* šķietami piešķirtā priekšrocība" bija vienīgais veids, kā izvairīties veikt tādu pasākumu, kas pārkāpj Kopienu regulējumu [69]. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa it īpaši norāda uz ievērojamo atšķirību starp abiem secīgajiem maksu režīmiem, kurus paredzējušas valsts iestādes, kā arī uz to, ka apstrīdētā grozījuma izdarīšanas laikā *UMTS* tirgū nebija operatoru, un uz trīs operatoru licenču identiskumu [70].

156. Konstatējot, ka agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* bija nenovēršama, Pirmās instances tiesa atkal pamatojās uz izņēmumu, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves [71].

68 — Turklāt šāda pieeja nav saderīga ar valsts atbalstu iepriekšējas paziņošanas principu.

69 — Pārsūdzētā sprieduma 123. punkts.

70 — Pārsūdzētā sprieduma 123. punkts.

71 — Saistībā ar šī izņēmuma juridisko pamatu es norādu uz šo secinājumu 108.–117. punktu.

157. Es norādu, ka apstrīdētā sprieduma 123.–126. punktā Pirmās instances tiesa tikai izskaidroja, kāpēc to pašu nosacījumu piemērošana bija nenovēršama. Manuprāt, Pirmās instances tiesas pamatojums, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 123.–126. punktā, nav pietiekams.

158. Ņemot vērā, ka agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* pati par sevi varēja ietekmēt konkurences attiecības starp *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un nākamajiem kandidātiem, no otras puses, konstatācijai par selektīvas priekšrocības nepastāvēšanu, kas pamatota ar izņēmumu, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves, ir jābalstās uz diviem elementiem. Pirmkārt, agrākai licenču piešķiršanai *Orange* un *SFR*, kas notika 2001. gada 18. jūlijā, bija jābūt nenovēršamai saskaņā ar Kopienu regulējumu (i). Otrkārt, identisku licences noteikumu piemērošana *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom*, kas notika 2002. gada 3. decembrī, bija jānosaka saskaņā ar Kopienu regulējumu neatkarīgi no tā, ka *Orange* un *SFR* bija saņēmušas savas licences pirms *Bouygues Télécom* (ii).

i) Agrākas licenču piešķiršanas *Orange* un *SFR* nenovēršamība

159. Kā es jau minēju, Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 123.–126. punktā nemotivēja, kāpēc bija nenovēršams tas, ka *Orange* un *SFR* licences bija piešķirtas agrāk. Tomēr Pirmās instances tiesa to izskaidroja pārsūdzētā sprieduma daļā par nediskriminācijas principa ievērošanu [72].

160. Pirmās instances tiesa nosprieda, ka saskaņā ar Lēmumu Nr. 128/1999 dalībvalstīm bija jāveic visi nepieciešamie pasākumi, kas ļautu, vēlākais, 2002. gada 1. janvārī savā teritorijā koordinēti un pakāpeniski ieviest *UMTS* pakalpojumus [73]. Šis termiņš bija viens no Kopienu regulējuma saistošiem elementiem.

161. Pirmās instances tiesa uzskata, ka jauna procesa organizēšana *ab initio* neesot bijusi iespējama pirms šī termiņa izbeigšanās [74]. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd šo faktu. Tās norāda, ka jauna procesa organizēšana *ab initio* esot bijusi iespējama. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, tā kā apelācijas tiesvedība Tiesā attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, Pirmās instances tiesas veiktie faktu vērtējumi šajā tiesvedībā nevar tikt apstrīdēti [75]. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas tikai apstrīd

72 — Pārsūdzētā sprieduma 127.–154. punkts. Šajā sakarā es konstatēju, ka Pirmās instances tiesas pieeja, atsevišķi izvērtējot selektīvo priekšrocību pārsūdzētā sprieduma 95.–126. punktā un nediskriminācijas principu pārsūdzētā sprieduma 127.–154. punktā, man šķiet kļūdaina. Atbalsta pastāvēšana vai nepastāvēšana ir atkarīga no vērtējuma, vai Francijas iestāžu pasākumus noteica Kopienu regulējums. Tā kā nediskriminācijas princips ir Kopienu regulējuma elements, Pirmās instances tiesai esot bijis jāizvērtē nediskriminācijas princips kā Kopienu regulējuma elements.

73 — Pārsūdzētā sprieduma 141. un 142. punkts.

74 — Pārsūdzētā sprieduma 141. punkts.

75 — Iepriekš 23. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c.; skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 453. lpp., 16-003. punkts.

Pirmās instances tiesas veikto faktu vērtējumu un neizvirza tiesību kļūdu, kas pieļauta saistībā ar faktu vērtējumu, šī apelācijas sūdzības iesniedzēju veiktā apstrīdēšana ir jānoraida kā nepieņemama.

164. Tādēļ es vispirms konstatēju, ka agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* 2001. gada 18. jūlijā bija Kopienu regulējuma nenovēršamas sekas.

ii) Identisku nosacījumu, kas 2002. gada 3. decembrī piemēroti *Orange*, *SFR* un *Bouygues*, nenovēršamība

162. Turklāt visa procesa atsākšanu *ab initio* būtu radījusi risku noraidīt *Orange* un *SFR* iesniegtos pieteikumus un tādēļ iespēju šiem kandidātiem atrasties *UMTS* tirgū no 2002. gada 1. janvāra [76].

165. Kā es jau minēju iepriekš [77], ne tikai agrākai licenču piešķiršanai *Orange* un *SFR* bija jābūt nenovēršamām sekām, kas izriet no Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves, bet arī tam, ka Francijas iestādes 2002. gada 3. decembrī piemēroja *Orange*, *SFR* un *Bouygues* licencēm vienādus nosacījumus.

163. Ņemot vērā, ka Kopienu regulējums Francijas iestādēm noteica nodrošināt, ka *UMTS* tirgum ir iespējams piekļūt pietiekamam skaitam operatoru, un nepietiekama skaita gadījumā nodrošināt minimālo operatoru skaitu no 2002. gada 1. janvāra, es uzskatu, ka Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka procesa atsākšana *ab initio* nebūtu bijusi iespēja, kas ir saderīga ar Kopienu regulējumu. Tieši pretēji, Kopienu regulējums lika Francijas iestādēm — kā tās to izdarīja — vispirms piešķirt licences *Orange* un *SFR*, lai garantētu, ka no 2002. gada 1. janvāra *UMTS* tirgū ir minimālais operatoru skaits.

166. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Francijas iestādēm esot bijuši jāpiemēro dažādi nosacījumi, no vienas puses, pret *Orange* un *SFR* un, no otras puses, pret *Bouygues Télécom*. Tādēļ ir jāizvērtē, vai vienādu nosacījumu piemērošana nenovēršami izrietēja no Kopienu regulējuma, vai arī, vai Kopienu regulējums noteica atšķirīgu attieksmi. Šis vērtējums ir jāveic saistībā ar brīdi, kad šis pasākums tika pieņemts, tātad ar 2002. gada 3. decembri.

76 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 146. punktu.

77 — Šo secinājumu 158. punkts.

167. Kā Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, Francijas iestādēm bija jāievēro nediskriminācijas princips [78]. Pirmās instances tiesa arī nosprieda, ka dažādajiem operatoriem noteiktajām maksām ir jābūt ekvivalentām ekonomiskā ziņā [79].

168. Es atgādinu, ka Francijas iestādēm bija jānodrošina taisnīgas konkurences nosacījumi starp operatoriem *UMTS* tirgū [80]. Manuprāt, elementārs efektīvas konkurences nosacījums ir taisnīgas konkurences nosacījumu nodrošināšana starp dažādiem operatoriem. Atskaites punkts, lai garantētu taisnīgas konkurences nosacījumus starp operatoriem tirgū, kas veidojas, ir vispirms garantēt vienādus nosacījumus visiem operatoriem. Tādēļ principā pret visiem operatoriem tirgū ir jābūt vienādai attieksmei, ja vien nav apstākļu, kas attaisno diferencētu attieksmi.

169. Fakts, ka *Orange* un *SFR* saņēma savas licences pirms *Bouygues Télécom*, ir apstāklis, kas būtu varējis ietekmēt konkurences attiecības starp operatoriem. Tādēļ bija jāņem vērā šī apstākļa ietekme uz konkurences attiecībām starp *Orange*, *SFR* un *Bouygues*.

170. Tādēļ, pirmkārt, ir jāizvērtē šī apstākļa ietekme un kā šis apstāklis ir ņemts vērā maksas modelī, kuru piemērojušas Francijas iestādes.

171. Šajā sakarā es vispirms norādu, ka šī maksas modeļa otrais komponents ir balstīts uz apgrozījumu, kas radies, izmantojot licenci. Tam, ka *Orange* un *SFR* agrāk piekļuva *UMTS* tirgum, šā iemesla dēļ būtu bijusi ietekme uz maksu lielumu. Maksu modelī, kuru Francijas iestādes piemēroja attiecībā uz visiem operatoriem, tādēļ tika ņemta vērā iespēja, ka *Orange* un *SFR* piekļūs tirgum agrāk par nākamajiem kandidātiem.

172. Ir taisnība, ka 2001. gada 3. decembrī, tātad brīdī, kad Francijas iestādes nolēma piemērot jauno maksas modeli visiem operatoriem, neviena operatora nebija tirgū. Tomēr jauna maksas modeļa piemērošana ne obligāti radīja vienlīdzīgu un nediferencētu attieksmi pret operatoriem, jo šis modelis pieļāva ņemt vērā izmaiņas, kas notika pēc 2001. gada 3. decembra. Ja agrākai licenču piešķiršanai būtu bijusi ietekme uz agrāku piekļūšanu tirgum, jaunajā maksas modelī tas būtu ņemts vērā.

173. Pēc tam saistībā ar *Orange* un *SFR* iespēju piekļūt tirgum pirms 2002. gada 3. decembra Pirmās instances tiesa konstatēja, ka pastāv grūtības, kas saistītas ar *UMTS*

78 — Pārsūdzētā sprieduma 123. punkts.

79 — Pārsūdzētā sprieduma 109. punkts ar norādi uz Tiesas 2003. gada 22. maija spriedumu lietā C-462/99 *Connect Austria* (*Recueil*, I-5197. lpp., 90. punkts).

80 — Skat. Direktīvas 97/13/EK 10. panta 3. punktu un 11. panta 2. punktu.

tehnoloģiju un ekonomisko situāciju, kas nav īpaši labvēlīga tās attīstībai [81]. Fakts, ka *Orange* un *SFR* nespēja gūt labumu no savām licencēm, nebija saistīts ar šo operatoru iniciatīvas vai spēju trūkumu.

174. Otrkārt, saistībā ar citām priekšrocībām, uz kurām norāda apelācijas sūdzības iesniedzējas, Pirmās instances tiesa konstatēja, ka tās nepastāvēja vai jebkurā gadījumā neietekmēja konkurences attiecības starp operatoriem *UMTS* tirgū [82].

175. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot apgriezusi pierādīšanas pienākumu, vispirms pieņemot potenciālas priekšrocības pastāvēšanu laikā un pēc tam pieprasot, lai apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniedz pierādījumus par šīs priekšrocības sekām.

176. Manuprāt, šī kritika nav pamatota. Pirmkārt, saistībā ar pārsūdzētā sprieduma 123.–126. punktā izklāstīto pakārtoto pamatojumu, kas balstīts uz izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, priekšrocības pastāvēšana EKL 87. panta 1. punkta nozīmē netika konstatēta [83]. Otrkārt, ja pastāv acīmredzama saikne starp licenču agrāku piešķiršanu un potenciālu agrāku piekļūšanu tirgum, tāda saikne nav acīmredzama starp agrāku licenču piešķiršanu un priekšrocībām, kuras apelācijas sūdzības iesniedzējas ir apgalvojušas pirmajā instancē un kādas tās ir aprakstītas pārsūdzētā sprieduma 117.–121. punktā. Manuprāt, apelācijas sūdzības iesniedzējām tādēļ būtu vajadzējis pierādīt, kāpēc agrāka licenču piešķiršana noveda pie šīm apgalvotajām priekšrocībām un kāda ietekme šīm apgalvotajām priekšrocībām bija uz konkurences attiecībām starp, no vienas puses, *Orange* un *SFR* un, no otras puses, *Bouygues Télécom*. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējai kā prasības autorei pret Komisijas lēmumu ir jāpierāda, ka Komisijas konstatācija nebija pamatota [84].

177. Nobeigumā es secinu, ka jaunais maksas modelis ņēma vērā potenciālo ietekmi, kas licenču agrākai piešķiršanai varēja būt operatoru piekļūšanas tirgum brīdī, un ka cita ietekme uz konkurences attiecībām starp operatoriem netika pierādīta. Manuprāt, tādēļ Pirmās instances tiesa varēja pamatoti nospriest, ka jaunais maksas modelis nebija diskriminējošs [85].

81 — Pārsūdzētā sprieduma 116. punkts.

82 — Pārsūdzētā sprieduma 117.–126. punkts.

83 — Apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments ir vērsts pret Pirmās instances tiesas kļūdaino argumentāciju, kas izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 113.–122. punktā.

84 — Tiesas 1990. gada 10. maija spriedums lietā T-117/89 *Sens*/Komisija (*Recueil*, II-185. lpp., 20. punkts).

85 — Pārsūdzētā sprieduma 109. punkts, kurā ir norādīts uz iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minēto Tiesas 2003. gada 22. maija spriedumu lietā *Connect Austria*, 90. punkts.

c) Kopsavilkums

178. Tādēļ agrāka licenču piešķiršana *Orange* un *SFR* un jauna maksas modeļa piemērošana *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom* bija nenovēršama. Kā konstatēja Pirmās instances tiesa [86], veids, kādā rīkojās Francijas iestādes, bija vienīgais veids, kā izpildīt pienākumus, kas izriet no Kopienu regulējuma. Līdz ar to es uzskatu, ka Pirmās instances tiesas secinājums, ka nepastāvēja selektīva priekšrocība sakarā ar agrāku licenču piešķiršanu, ir pareizs.

179. Tādēļ es ierosinu noraidīt ceturtā pamata otro daļu, daļēji aizvietojot Pirmās instances tiesas pamatojumu [87].

5) Nediskriminācijas princips (ceturtā pamata trešā daļa)

180. Ceturtā pamata trešajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza kļūdu EKL 87. panta 1. punkta piemērošanā, kas tika pieļauta, īstenojot nediskriminācijas principu.

181. *Orange* uzskata, ka šis pamats ir nepieņemams, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas tikai atkārto tos pašus argumentus, kurus pirmajā instancē.

182. Ir taisnība, ka daļa, kas atkārto pirmajā instancē izklāstītos argumentus, var būt nepieņemama [88]. Tomēr tā tas ir vienīgi gadījumā, ja ar šo daļu tiek lūgts nevis kontrolēt Pirmās instances tiesas spriedumu, bet drīzāk izvērtēt strīdu atkārtoti pēc būtības [89]. Šādā gadījumā daļa ir faktiski vērsta pret pirmajā instancē apstrīdēto tiesību aktu, nevis pret Pirmās instances tiesas spriedumu. Ja, tieši pretēji, kā tas ir šajā lietā, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, apstiprinot Komisijas pamatojumu, kurā esot tā pati kļūda, šī daļa ir vērsta pret Pirmās instances tiesas spriedumu un tādēļ ir pieņemama [90].

183. Apelācijas sūdzības iesniedzējas it īpaši pamato šo daļu ar nediskriminācijas principu, ar to, ka nevar grozīt pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumus, un ar EKL 87. panta 2. punktu.

86 — Pārsūdzētā sprieduma 148. punkts.

87 — Pirmās instances tiesas pamatojuma aizvietošana ļautu arī izlabot Pirmās instances tiesas kļūdaino pieeju, ko tā izmantoja, atsevišķi izvērtējot pārsūdzētā sprieduma 95.–126. punktā selektīvās priekšrocības pastāvēšanu un pārsūdzētā sprieduma 127.–154. punktā nediskriminācijas principa ievērošanu. Skat. šo secinājumu 72. zemsvītras piezīmi.

88 — Skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, 463. lpp., 16-017. punkts.

89 — Tiesas 2007. gada 23. maija rīkojums lietā C-99/07 P *Smanor* u.c./Komisija, 34.–36. punkts.

90 — Tiesas 2003. gada 11. novembra rīkojums lietā C-488/01 P *Martinez*/Parlaments (*Recueil*, I-13355. lpp., 39.–41. punkts).

184. Saistībā ar argumenta pamatotību, kas balstīts uz nediskriminācijas principu, es atgādinu, ka diskrimināciju veido atšķirīgu noteikumu piemērošana līdzīgās situācijās vai tā paša noteikuma piemērošana atšķirīgās situācijās [91].

185. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Francijas iestāžu piemērotā metode esot diskriminējoša. Tās apgalvo, ka *Orange* un *SFR* kā pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātes un *Bouygues Télécom* kā otrās pieteikuma iesniegšanas kārtas kandidāte nebija tādā pašā situācijā.

186. Tādēļ ir jāizvērtē, vai *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un *Bouygues Télécom*, no otras puses, bija tādā pašā faktiskā un juridiskā situācijā. Kā jau minēts iepriekš [92], lai pierādītu diskrimināciju, nav pietiekami norādīt uz atšķirībām starp divām grupām. Tā kā attiecīgā nediskriminācijas principa tiesību avots ir Direktīvas 97/13 11. panta 2. punkts, tad attiecīgais jautājums ir par to, vai apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotie apstākļi bija atbilstoši saistībā ar šīs direktīvas un Kopienu regulējuma mērķiem [93].

187. Es atgādinu, ka Francijas daļēju atteikšanos no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* noteica Kopienu regulējums [94]. Tādēļ šajā daļā ir tikai jāizvērtē, vai Francijas iestāžu rīcība, neatsākot visu procesu *ab initio*, bija diskriminējoša [95].

188. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka šāda rīcība bija pretrunā principam par nosacījumu negrozāmību un ka saskaņā ar šo principu Francijas iestādēm esot bijis jāpiemēro atšķirīgs režīms pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm un otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātēm. Princips par pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumu negrozāmību esot nostādījis *Orange* un *SFR* atšķirīgā juridiskā situācijā salīdzinājumā ar *Bouygues Télécom* situāciju.

189. Šajā sakarā es vispirms norādu — kā to konstatēja Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā —, ka ne Direktīvā 97/13, ne Lēmumā Nr. 128/1999 nav ietverts princips par nosacījumu negrozāmību [96]. Tieši pretēji, Kopienu regulējumā, manuprāt, ir ietverti elementi, kas ir saistīti ar principu par nosacījumu negrozāmību.

91 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 129. punktā minēto judikatūru, Tiesas 1995. gada 14. februāra spriedumu lietā C-279/93 *Schumacker* (*Recueil*, I-225. lpp., 30. punkts) un 1996. gada 13. februāra spriedumu lietā C-342/93 *Gillespie* u.c. (*Recueil*, I-475. lpp., 16. punkts).

92 — Skat. šo secinājumu 123. punktu.

93 — Skat. šo secinājumu 123. punktu.

94 — Šo secinājumu 104.–128. punkts.

95 — Kā es jau minēju iepriekš (skat. šo secinājumu 72. zemsvītras piezīmi), Pirmās instances tiesai esot bijusi jāizvērtē nediskriminācijas principa ievērošana saistībā ar selektīvas priekšrocības pastāvēšanu. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas šo sprieduma elementu.

96 — Pārsūdzētā sprieduma 135. punkts.

190. Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa balstīja savu pamatojumu uz argumentu, saskaņā ar kuru Direktīvas 97/13 8. panta 4. punktā ir paredzēta iespēja grozīt šos nosacījumus. Kā norādīts Direktīvas 97/13 8. panta 1. punktā, nosacījumi, kas paredzēti šajā pantā, ir nosacījumi, kas izklāstīti Direktīvas 97/13 pielikuma 2. un 4. punktā. Lai gan maksas lielums nav tieši noteikts šajos punktos, es norādu, ka pielikuma 4.9. punktā ir precizēts, ka nosacījumu saraksts neiestājās pret jebkuru citu juridisku nosacījumu, kas nav specifisks saistībā ar telesakaru sektoru. Direktīvas 97/13 8. panta 1. punkts, tieši pretēji, nosaka, ka nosacījumiem ir jāattiecas tikai uz situācijām, kas pamato šādas licences piešķiršanu un kas ir definētas Direktīvas 97/13 7. pantā. Es konstatēju, ka šajā pantā uzskaitītie nosacījumi tieši nenorāda uz maksas lielumu. Ņemot vērā šīs tiesību normas, es uzskatu, ka var apšaubīt Pirmās instances tiesas argumenta pamatotību, kas balstīts uz Direktīvas 97/13 8. panta 4. punktu.

191. Tomēr tas neietekmē Pirmās instances tiesas secinājumu, ka princips par nosacījumu negrozāmību ir nepiemērojams. Pat pieņemot, ka Direktīvas 97/13 8. panta 4. punktā nav paredzēts maksas lielums, man šķiet iespējams izsecināt no Direktīvas 97/13 tiesību normām, ka vēlākai maksas lieluma grozīšanai ir jābūt iespējamai.

192. Kā es jau minēju iepriekš [97], dalībvalstīm ir jāpiešķir maksimālais licenču skaits un tām ir jāorganizē pieteikumu iesniegšanas kārtas papildu licenču piešķiršanai, ja tās konstatē, ka papildu licenču piešķiršana ir iespējama [98]. Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktā ir noteikts, ka, nosakot maksas lielumu, ir jāņem vērā nepieciešamība veicināt jaunu pakalpojumu un konkurences attīstību. Es no tā secinu, ka dalībvalstij var būt pienākums — kā tas bija šajā lietā — samazināt maksu, ja tas nepieciešams, lai piesaistītu papildu kandidātus. Šādā gadījumā ir jāizvērtē, vai nediskriminācijas princips [99] un pienākums garantēt taisnīgus konkurences noteikumus [100] liek, lai tiktu grozīts pastāvošo licenču maksas lielums. Neviena Direktīvas 97/13 tiesību norma neliek atsākt licenču piešķiršanu *ab initio* gadījumā, ja ir jāpiešķir papildu licence. Direktīvas sistēmas uzbūve tādēļ paredz, vismaz netieši, pastāvošo licenču maksas lieluma grozīšanu.

193. Apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments, kas balstīts uz piešķiršanas nosacījumu negrozāmību, tādēļ ir jānoraida. Ņemot vērā to, ka Kopienu regulējumā nav ietverts princips par nosacījumu negrozāmību, es uzskatu, ka apstāklis, saskaņā ar kuru *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un *Bouygues Télécom*, no otras puses, bija divu secīgu

97 — Šo secinājumu 124. punkts.
98 — Skat. Direktīvas 97/13 10. panta 4. punktu.
99 — Skat. Direktīvas 97/13 10. panta 3. punktu.
100 — Skat. EKL 10. panta 3. punktu.

pieteikuma iesniegšanas kārtu kandidāti, tās nenostāda atšķirīgā juridiskā situācijā Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktā ietvertā nediskriminācijas principa nozīmē.

194. Katrā ziņā man šķiet, ka principa par nosacījumu negrozāmību piemērošana prezumē licenču piešķiršanas nosacījumu pietiekami netveramo raksturu. Tomēr šajā lietā Francijas iestādes bija garantējušas *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumu grozīšanu — pirms šīs licences bija piešķirtas *Orange* un *SFR*, un pat pirms bija beidzies termiņš *Orange* un *SFR* tiesībām atsaukt savu piedāvājumu [101]. Pat pieņemot, ka "princips par nosacījumu negrozāmību" būtu piemērojams, *Orange* un *SFR* piešķirto licenču nosacījumi, kas ietver grozīšanas iespēju [102], man nešķiet pietiekami negrozāmi.

195. Nobeigumā es uzskatu, ka, ņemot vērā Kopienu regulējuma mērķus, *Orange* un *SFR*, no vienas puses, un *Bouygues Télécom*, no otras puses, nebija atšķirīgās juridiskās situācijās. Tādēļ Francijas iestāžu izmantotā metode nebija pretrunā nediskriminācijas principam saskaņā ar Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu.

101 — Skat. šo secinājumu 132.–137. punktu.
102 — Skat. šo secinājumu 137. punktu.

196. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments, saskaņā ar kuru Kopienu regulējuma mērķi saistībā ar *UMTS* licenču piešķiršanu nav paredzēti EKL 87. panta 2. punktā, ir jānoraida. Šeit runa ir par jautājuma izvērtēšanu, vai pastāv selektīva priekšrocība EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, un nevis par jautājuma izvērtēšanu, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu EKL 87. panta 2. punkta nozīmē.

197. Tādēļ es piedāvāju noraidīt ceturtā pamata trešo daļu.

6) Procesa vienotība (trešā pamata pirmā daļa)

198. Trešā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas pauž kritiku par kļūdu faktu juridiskajā kvalificēšanā saistībā ar procesa vienotību.

199. Komisija un *Orange* uzskata, ka šī daļa nav pieņemama. Ir taisnība, ka jautājums par to, vai abas pieteikuma iesniegšanas kārtas ir jāizvērtē kā viens process vai kā divi atsevišķi procesi, var pirmajā brīdī šķist kā fakta konstatācija. Tomēr es uzskatu, ka aiz šī

faktiskā aspekta slēpjas tiesību jautājums. Kā jau es minēju [103], kļūda faktu juridiskajā kvalificēšanā ir kļūda tiesību normas piemērošanā saistībā ar faktiem. Tiesību pārkāpums var ne tikai izpausties kā tiesību normas nepareiza interpretēšana, bet arī notikt tad, kad tiek pieļauta faktiskās situācijas kļūdaina juridiskā kvalificēšana.

200. Tā kā attiecīgā tiesību norma ir Direktīvas 97/13 11. panta 3. punktā paredzētais nediskriminācijas princips, kas aizliedz atšķirīgu noteikumu piemērošanu līdzīgās situācijās vai tā paša noteikuma piemērošanu atšķirīgās situācijās, man šķiet, ka jautājums, vai runa ir par vienu procesu vai diviem atsevišķiem procesiem, faktiski ir jāinterpretē kā jautājums, vai *Orange* un *SFR* kā pirmās pieteikumu iesniegšanas kandidātes un *Bouygues Télécom* kā otrās pieteikumu iesniegšanas kandidāte varēja tikt uzskatītas par tādām, kas atrodas tādā pašā situācijā Direktīvas 97/13 11. panta 3. punktā noteiktā nediskriminācijas principa nozīmē. Šis jautājums ir tiesību jautājums un tādēļ ir pieņemams.

201. Saistībā ar šī jautājuma pamatotību es atgādinu — lai pierādītu diskrimināciju, nav pietiekami norādīt uz atšķirībām starp divām grupām. Ir nepieciešams, lai apstākļi būtu atbilstoši saistībā ar Kopienu regulējuma mērķiem [104]. Ņemot vērā manis norādītos argumentus [105], kas minēti ceturtā pamata trešajā daļā, apstāklis, saskaņā ar kuru *Orange* un *SFR* bija pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidātes un *Bouygues Télécom* bija otrās pieteikumu iesniegšanas kārtas kandidāte, tās nenostāda dažādās situācijās Direktīvas 97/13 11. panta 3. punkta nozīmē.

202. Tādēļ es piedāvāju noraidīt trešā pamata pirmo daļu.

7) Kopsavilkums

203. Nobeigumā es piedāvāju pilnībā noraidīt trešo un ceturto pamatu, daļēji aizvietojot Pirmās instances tiesas pamatojumu.

B — *Par otro pamatu*

204. Procesā Pirmās instances tiesā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvoja, ka sūdzībā, ko tās bija iesniegušas Komisijai, bija izvirzītas

103 — Šo secinājumu 97. punkts.

104 — Skat. šo secinājumu 123. un 184. punktu.

105 — Skat. šo secinājumu 180.–197. punktu.

nopietnas grūtības, un ka tādēļ Komisijai esot bijusi jāuzsāk EKL 88. panta 3. punktā paredzētā formālās izmeklēšanas stadija [106].

205. Pirmās instances tiesa šo iebildumu ir iztirzājusi pārsūdzētā sprieduma 86.–93. punktā. Tā konstatēja, ka EKL 88. panta 3. punktā paredzētā formālās izmeklēšanas stadija ir nepieciešama ikreiz, kad Komisijai rodas nopietnas grūtības noteikt, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu [107]. Pēc tam tā izvērtēja, vai apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentos, kas vērsti pret apstrīdēto lēmumu, bija izvirzītas nopietnas grūtības [108]. Veicot šo pārbaudi, Pirmās instances tiesa vispirms izvērtēja apelācijas sūdzības iesniedzēju iebilduma par selektīvas priekšrocības nepastāvēšanu pamatotību un pēc tam konstatēja, ka Komisijas vērtējums šajā sakarā nesastādīja nopietnas grūtības [109]. Pēc tam Pirmās instances tiesa analizēja, vai Francijas iestādes bija ievērojušas nediskriminācijas principu. Tā konstatēja, ka šis vērtējums nebija radījis nopietnas grūtības [110].

206. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka, šādi rīkodamās, Komisija esot sajaukusi nopietnu grūtību izvērtēšanu ar lēmuma pamatotības izvērtēšanu.

106 — Pārsūdzētā sprieduma 87. punkts.
107 — Pārsūdzētā sprieduma 89.–91. punkts.
108 — Pārsūdzētā sprieduma 93. punkts.
109 — Pārsūdzētā sprieduma 126. punkts.
110 — Pārsūdzētā sprieduma 155. punkts.

207. Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Komisija var veikt analīzi tikai līdz valsts pasākuma sākotnējās pārbaudes stadijai, ja sākotnējās pārbaudes rezultātā tā ir pārliecinājusies, ka pasākums nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē vai ka tas jebkurā gadījumā ir saderīgs ar kopējo tirgu [111]. Ja, tieši pretēji, sākotnējā pārbaude tai nav ļāvusi pārvarēt visas radušās grūtības, tai ir jāsāk formālais izmeklēšanas process [112].

208. Jēdzienam "nopietnas grūtības" ir objektīvs raksturs. Šādu grūtību pastāvēšana ir jākonstatē gan saistībā ar attiecīgā valsts pasākuma pieņemšanas apstākļiem, gan ar tā saturu [113]. Tādēļ Komisijai saistībā ar katras lietas faktiskajiem un tiesību apstākļiem ir jāizvērtē, vai valsts pasākuma izvērtēšanas grūtību dēļ ir jāsāk formālais izmeklēšanas process [114]. Pat ja Komisijai ir jāpieņem

111 — Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval et Brink's France* (*Recueil*, I-1719. lpp., 38. un 39. punkts); Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. februāra spriedums lietā T-289/03 *BUPA* u.c./Komisija (Krājums, II-81. lpp., 329. punkts); Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. decembra spriedums lietā T-27/02 *Kronofrance*/Komisija (Krājums, II-4177. lpp., 52. punkts); Pirmās instances tiesas 1990. gada 8. novembra spriedums lietā T-73/89 *Barbi*/Komisija (*Recueil*, II-619. lpp., 42. punkts). Lai iepazītos ar padziļinātu analizi par attiecībām starp sākotnējo pārbaudes stadiju un formālo izmeklēšanas procesu, skat. 17.–19. punktu ģenerāladvokāta Tezauro [*Tesauro*] secinājumos, kas 1993. gada 31. martā sniegti lietā C-198/91 *Cook*/Komisija (*Recueil*, I-2487. lpp.), un 37. un 38. punktu ģenerāladvokāta van Gervena secinājumos, kas 1993. gada 28. aprīlī sniegti lietā C-225/91 *Matra*/Komisija (*Recueil*, I-3203. lpp.).

112 — Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedums lietā T-11/95 *BP Chemicals*/Komisija (*Recueil*, II-3235. lpp., 166. punkts); Pirmās instances tiesas 1995. gada 18. septembra spriedums lietā T-49/93 *SIDE*/Komisija (*Recueil*, II-2501. lpp., 58. punkts) un Pirmās instances tiesas 2001. gada 15. marta spriedums lietā T-73/98 *Prayon-Rupel*/Komisija (*Recueil*, II-867. lpp., 42. punkts).

113 — Iepriekš 112. punktā minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 47. punkts.

114 — Iepriekš 112. punktā minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 43. punkts.

lēmums par formālā izmeklēšana procesa sākšanu, tai tomēr ir noteikta rīcības brīvība lietas apstākļu konstatēšanā un izvērtēšanā, lai noskaidrotu, vai tie nerada nopietnas grūtības [115].

209. Kaut gan Tiesa nav precīzi definējusi apstākļus, kuri var norādīt par nopietnu grūtību pastāvēšanu [116], es norādu, ka judikatūrā ir noteikti šādi trīs norāžu tipi.

210. Pirmais tips var izrietēt no diskusiju satura starp Komisiju un dalībvalsti sākotnējās stadijas laikā [117].

211. Šajā sakarā es norādu, ka Pirmās instances tiesa ir norādījusi uz ar lietu saistītiem procesuālajiem dokumentiem, kuros Komisija ir minējusi īpašu sarežģītību [118]. Tomēr Pirmās instances tiesa izskaidroja, ka procesuālie dokumenti neattiecās uz apstrīdēto pasākumu, bet gan uz citiem pasākumiem, sakarā ar kuriem tika sākts formālais izmeklēšanas process. Tādēļ šī norāde nenorādīja uz nopietnu grūtību pastāvēšanu. Es konstatēju, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas šo Pirmās instances tiesas konstatāciju [119].

212. Otrs norādes tips ir termiņš, kas pagājis attiecīgās sākotnējās pārbaudes stadijas laikā.

213. Ja tas ievērojami pārsniedz termiņu, kuru parasti implicē sākotnējā pārbaudes stadija, tā var būt norāde par nopietnām grūtībām [120]. Pārsūdzētā sprieduma 158. un 160. punktā Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka, ņemot vērā tās darba slodzi, it īpaši sakarā ar citām apelācijas sūdzības iesniedzēju sūdzībām, Komisija tai nebija veltījusi nesaprātīgi ilgu laiku. Tādēļ Pirmās instances tiesa konstatēja, vismaz netieši, ka pagājušais termiņš nenorādīja uz nopietnām grūtībām. Šo Pirmās instances tiesas analīzi apelācijas sūdzības iesniedzējas arī nav apstrīdējušas.

214. Trešais norādes tips, kas var norādīt par nopietnu grūtību pastāvēšanu, ir vērtējumi, uz

115 — Iepriekš 112. punktā minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 43. punkts.

116 — 43. punkts ģenerāladvokāta Albēra [*Alber*] secinājumos, kas sniegti 2000. gada 18. maijā lietā C-204/97 Portugāle/Komisija (*Recueil*, I-3175. lpp.).

117 — 45. punkts ģenerāladvokāta van Gervena 1993. gada 28. aprīļa secinājumos iepriekš 111. zemsvītras piezīmē minētajā lietā *Matra*/Komisija; Pirmās instances tiesas 2000. gada 10. maija spriedums lietā T-46/97 *SIC*/Komisija (*Recueil*, II-2125. lpp., 4. punkts).

118 — Pārsūdzētā sprieduma 157. punkts.

119 — Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi norāda uz pārsūdzētā sprieduma 93., 94., 126. un 155. punktu.

120 — Tiesas 1984. gada 20. marta spriedums lietā 84/82 Vācija/Komisija (*Recueil*, 1451. lpp., 15.–17. lpp.); iepriekš 117. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *SIC*/Komisija, 102.–107. punkts; iepriekš 112. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 53.–85. punkts; iepriekš 116. zemsvītras piezīmē minētie ģenerāladvokāta Albēra 2000. gada 18. maija secinājumi lietā Portugāle/Komisija, 43. punkts.

kuriem Komisija ir balstījusies, lai sākotnējās stadijas beigās pieņemtu lēmumu. Šie vērtējumi var atklāt grūtības, kas var pamatot formālās izmeklēšanas stadijas sākšanu [121].

215. Manuprāt, tādēļ šīs norādes kontrole paredz vispirms identificēt atbilstošos vērtējumus, uz kuriem pamatojusies Komisija, lai pēc tam kontrolētu, vai Komisijai bija vērtējumu veikšanai nepieciešamie elementi, uz kuriem tā pamatojusies [122].

216. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, man drīzāk šķiet, ka Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, šādi rīkojoties šajā lietā. Man drīzāk šķiet, ka jāizmanto Pirmās instances tiesas piemērotā metode. Tā kā Komisijai ir jāizvēlas pamatojums sava lēmuma argumentēšanai, vispirms ir jāidentificē vērtējumi, ar kuriem tā pamatojusi savu lēmumu, lai pēc tam izvērtētu, vai tās rīcība bija pietiekami elementi attiecīgo vērtējumu veikšanai.

217. Saistībā ar kritiku, ka šī konstatācija esot bijusi tikai formāla, es uzskatu, ka nav nepieciešams plašs pamatojums, ja atbilstošo Komisijas vērtējumu analīze atklāj, ka tās rīcībā bija visi nepieciešamie elementi.

218. Nobeigumā es konstatēju, ka Pirmās instances tiesa ņēma vērā trīs norāžu tipus, kas var norādīt par nopietnām grūtībām, un ka neviena no šīm norādēm neatklāj nopietnu grūtību pastāvēšanu. Saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju minēto trešo norādi man šķiet, ka, izmantojot šo metodi, Pirmās instances tiesa savā spriedumā nepieļāva tiesību kļūdu.

219. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesai esot bijis daļēji jānoraida apstrīdētais Komisijas lēmums, pašai veicot sarežģītu substitūciju vērtējumus. Tas būtu norādījis, ka formāls izmeklēšanas process esot bijis nepieciešams.

220. Šajā sakarā, pirmkārt, es norādu, ka ne jau tas, ka nepieciešamie vērtējumi ir sarežģīti, liek sākt formālo izmeklēšanas procesu [123]. Formālā izmeklēšanas procesa sākšana ir nepieciešama vienīgi tad, ja Komisija sastopas ar nopietnām grūtībām saistībā ar vērtēju-

121 — Iepriekš 111. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Cook*/Komisija, 31. punkts; iepriekš 117. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *SIC*/Komisija, 74.–85. punkts; iepriekš 112. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 86.–107. punkts; iepriekš 116. zemsvītras piezīmē minētie ģenerāladvokāta Albēra secinājumi lietā Portugāle/Komisija, 45.–51. punkts.

122 — Skat. Pirmās instances tiesas pieeju 2004. gada 13. janvāra spriedumā lietā T-158/99 *Thermenhotel Stoiser Franz* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1. lpp.).

123 — Iepriekš 111. zemsvītras piezīmē minētais Pirmās instances tiesas spriedums lietā *BUPA* u.c., 333. punkts.

miem, ar kuriem tā pamato savu lēmumu. Tādēļ vienīgi gadījumā, ja Komisija nav bijusi spējīga pārvarēt šīs grūtības sākotnējās pārbaudes stadijā, ir nepieciešams formālais izmeklēšanas process.

221. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot noraidījusi Komisijas pamatojumu un esot to aizvietojusi ar savu pamatojumu. Ja šis apgalvojums būtu pamatots, tas pats par sevi būtu tiesību kļūda, kas var būt par iemeslu apstrīdētā sprieduma atcelšanai. Pirmās instances tiesai nav tiesību aizvietot Komisijas pamatojumu ar savu pamatojumu [124]. Tādēļ ir jāizvērtē, vai šis apgalvojums ir pamatots.

222. Vispirms saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju kritiku, ka Pirmās instances tiesa esot apstrīdējusi Komisijas argumentāciju par licenču ekonomisko vērtību, es norādu, ka šī kritika attiecas uz argumentiem, kurus Komisija izvirzīja tiesas sēdē [125]. Tomēr Komisijas lēmums bija pamatots uz licenču nenoteiktību [126], uz Francijas iestāžu pasākumu nenovēršamību Kopienu regulējuma rakstura un uzbūves dēļ [127] un uz argumentu, ka licences nebija jācedē atbilstoši tirgus cenām [128]. Tādēļ apstrīdētā lēmuma pamatojumu neietekmēja argumentu par licenču ekonomisko vērtību apstrīdēšana.

223. Pēc tam apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 113.–121. punktā esot aizvietojusi savu vērtējumu par selektīvas priekšrocības agrāku prasījumu dēļ nepastāvēšanu ar Komisijas vērtējumu. Šajā sakarā es konstatēju, ka Pirmās instances tiesas pamatojums 113.–121. punktā ir kļūdains. Tomēr atbilstoši gan Pirmās instances tiesas pakārtotajam pamatojumam, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā, gan Komisijas pamatojumam apstrīdētajā lēmumā [129], selektīvas priekšrocības pastāvēšana ir pamatota ar argumentu, ka saskaņā ar Kopienu regulējumu vienādu nosacījumu piemērošana visiem operatoriem bija nenovēršama.

224. Turklāt saistībā ar pārsūdzētā sprieduma 131. un 132. punktā izklāstīto atšķirību riskā, kuru uzņēmās *Orange* un *SFR* kā pirmās pieteikumu iesniegšanas kandidātes salīdzinājumā ar *Bouygues Télécom*, runa ir par pakārtotu Pirmās instances tiesas argumentu, jo noteicošais arguments bija par daļējas atteikšanās nenovēršamību un identisku nosacījumu piemērošanu saskaņā ar Kopienu regulējuma uzbūvi.

124 — Skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 456. lpp., 16-005. punkts.

125 — Kā Pirmās instances tiesa tika tieši konstatējusi pārsūdzētā sprieduma 105. punktā, tā apstrīdēja argumentus, kurus Komisija izvirzīja tiesas sēdē. Tā nenorādīja uz lēmuma pamatojumu.

126 — Apstrīdētā lēmuma 27. punkts.

127 — Apstrīdētā lēmuma 28. punkts.

128 — Apstrīdētā lēmuma 29. punkts.

129 — Apstrīdētā lēmuma 28. punkts.

225. Nobeigumā saistībā ar Francijas iestāžu rīcībā bijušo dažādo iespēju analīzi es norādu, ka Komisija šīs iespējas it īpaši ņēma vērā apstrīdētā lēmuma 11., 12., 22., 23. un 26.–28. punktā un ka tādēļ Pirmās instances tiesa neaizvietoja Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu.

226. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka kritika par pamatojuma aizvietošanu nav argumentēta. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar pamatoties uz šo argumentu, lai apgalvotu, ka Komisija esot sastapusies ar nopietnām grūtībām.

227. Tādēļ es ierosinu noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēju otro pamatu kā nepamatotu.

C — *Par pirmo pamatu*

228. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Pirmās instances tiesa nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu.

229. Ir jāatgādina, ka Pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumam skaidri un nepārprotami ir jāatklāj Pirmās instances tiesas argumentācija, lai attiecīgās personas varētu saprast pieņemtā lēmuma pamatojumu un kompetentā tiesa — īstenot tiesas kontroli [130].

230. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē to, ka Pirmās instances tiesa pamatojās uz izņēmumu, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, pietiekami neaprakstot sistēmas uzbūvi. Šis sistēmas apraksts neesot bijis pietiekami detalizēts un tas esot bijis pretrunīgs.

231. Lai gan visi izņēmumi, kas izriet no sistēmas rakstura un uzbūves, ir jāpamato tieši, apelācijas sūdzības iesniedzēju paustā kritika šajā gadījumā man nešķiet pamatota.

232. Pirmās instances tiesa aprakstīja atbilstošos Kopienu regulējuma elementus un pienākumus, kas šajā sakarā jāievēro Francijas iestādēm [131]. Tā kā Kopienu regulējumam bija

130 — Tiesas 1997. gada 20. februāra spriedums lietā C-166/95 P Komisija/*Frédéric Daffix* (*Recueil*, I-983. lpp., 24. punkts); Tiesas 1998. gada 7. maija spriedums lietā C-401/96 P *Somaco*/Komisija (*Recueil*, I-2587. lpp., 53. punkts); Tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums lietā C-446/00 P *Cubero Vermurie*/Komisija (*Recueil*, I-10315. lpp., 20. punkts); skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto darbu Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., 457. lpp., 16-008. punkts.

131 — Skat. it īpaši Kopienu regulējuma aprakstu pārsūdzētā sprieduma 2.–8. punktā, kā arī pārsūdzētā sprieduma 108.–112., 123.–125. un 134.–148. punktu.

vairāki mērķi (it īpaši četru operatoru meklēšana, lai nodrošinātu pietiekamu konkurenci [132], nediskriminācijas principa [133] un brīvas konkurences principa [134] ievērošana, kā arī 2002. gada 1. janvāra termiņa ievērošana [135]), fakts, ka Pirmās instances tiesa norādīja uz dažādiem šīs sistēmas mērķiem, nepadara šo pamatojumu pretrunīgu.

233. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Pirmās instances tiesa neesot pietiekami detalizēti izklāstījusi cēloņsakarību starp sistēmas uzbūvi un daļēju atteikšanos no prasījumiem pret *Orange* un *SFR*.

234. Šajā sakarā es konstatēju, ka, lai izskaidrotu daļējas atteikšanās no prasījumiem pret *Orange* un *SFR* sakarā ar Kopienu regulējuma raksturu un uzbūvi nenovēršamību, nebija jānorāda uz visiem Kopienu regulējuma elementiem. Šajā sakarā ir pietiekami norādīt uz vienlīdzīgas attieksmes principu starp operatoriem, lai noteiktu maksu, un uz nepieciešamību attīstīt efektīvu konkurenci [136].

235. Treškārt, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējas tieši nekritizē to, ka Pirmās instances tiesa neesot pietiekami detalizēti aprakstījusi cēloņsakarību starp sistēmas raksturu un uzbūvi un agrāku licenču piešķiršanu *Orange* un *SFR*, es apskatīšu šo iebildumu pabeigtības labad.

236. Ir taisnība, ka pārsūdzētā sprieduma 123.–125. punktā Pirmās instances tiesa neizskaidroja, kāpēc agrāka piešķiršana bija nenovēršama [137]. Tomēr Pirmās instances tiesa sniedza šo izskaidrojumu pārsūdzētā sprieduma 139.–142. punktā, kurā tā norādīja uz Francijas iestāžu pienākumu ievērot 2002. gada 1. janvāra termiņu. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējām bija iespēja uzzināt agrākas licenču piešķiršanas nenovēršamības iemeslu un Tiesai bija iespēja veikt savu tiesas kontroli. Tādējādi fakts, ka pārsūdzētā Pirmās instances tiesas sprieduma 139.–142. punktā nav minēts nenovēršamības iemesls, neatklāj būtisku pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

237. Manuprāt, tādēļ pirmais pamats nav pamatots.

132 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 134. punktu.
133 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 108. punktu.
134 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 108. un 134. punktu.
135 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 141. un 142. punktu.
136 — Skat. šo secinājumu 106., 107. un 118.–124. punktu.

137 — Kā minēju iepriekš (skat. šo secinājumu 157. punktu), Pirmās instances tiesa šajos punktos tikai izskaidroja, kāpēc identisku nosacījumu piemērošana *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom* bija nenovēršama.

D — *Kopsavilkums*

238. Manuprāt, visi apelācijas sūdzības iesniedzēju pamati ir jānoraida. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzēju apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

VII — Par tiesāšanās izdevumiem

239. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Turklāt atbilstoši Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas

240. Tā kā Komisija, Francijas valdība, *Orange* un *SFR* ir prasījušas piespriest *Bouygues* un *Bouygues Télécom* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šīm sabiedrībām spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež *Bouygues* un *Bouygues Télécom* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

241. Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

VIII — Secinājumi

242. Šo apsvērumu dēļ es ierosinu Tiesai lemt šādi:

1) noraidīt apelācijas sūdzību;

2) piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

3) Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.